

Klauzulę wykonalności nadano

w dniu 07.04.2021 r. pkt II

na wniosek pełn. wierz. /K. 651/

r.pr. J. T..

Na zarządzenie Sędziego

z up. Kierownika Sekretariatu

Starszy Sekretarz Sądowy

J.Guzowska-Dereń

Sygn. akt I AGa 84/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2021 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie:

SSA Krzysztof Górski (Przewodniczący, sprawozdawca)	
SSA Dorota Gamrat-Kubeczak SSA Leon Miroszewski	
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Węgrowska-Płaza

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2021 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) Bank (...) spółki akcyjnej w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o zapłatę

**na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 24 lutego 2020 r.
sygn. akt VIII GC 780/18**

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8100 zł (ośmiu tysięcy stu złotych) tytułem kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym;

III. obciąża pozwanego obowiązkiem zapłaty na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwoty 24.246 zł (dwudziestu czterech tysięcy dwustu czterdziestu sześciu złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym.

Leon Miroszewski Krzysztof Górski Dorota Gamrat-Kubeczak

Sygn. akt I AGa 84/20

UZASADNIENIE

(...) Bank (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. dochodziła w niniejszej sprawie żądania zasądzenia od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwoty 403.916,36 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, ale nie większej niż odsetki maksymalne za opóźnienie, liczonymi od 24 stycznia 2017 r. tytułem realizacji nabytej od Banku (...) w W. wierzytelności względem pozwanej spółki tytułem roszczenia regresowego ze względu na realizację na rzecz (...) S.A. udzielonej gwarancji w ramach umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis. Jednocześnie powodowy bank wyjaśniał, że naliczone odsetki umowne za okres od 24 stycznia 2017 r. do 24 stycznia 2018 r. wynoszą 40.502,08 zł, ale wyraźnie zastrzegła, że nie dokonuje ich kapitalizacji. Wyjaśniła też, że z pozwaną spółką łączyła ją umowa kredytu w rachunku bieżącym, którego spłata była w części zabezpieczona udzieloną przez (...) gwarancją bankową. Strona powodowa domagała się również zasądzenia od pozwanej spółki zwrotu kosztów postępowania.

Kurator ustanowiony w sprawie dla pozwanego odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania. Kurator kwestionował dochodzone roszczenie co do zasady i co do wysokości. W szczególności strona pozwana zakwestionowała, że doszło do skutecznego i ważnego udzielenia pozwanej jakiegokolwiek gwarancji bankowej przez Bank (...) w ramach tzw. umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 31 maja 2013 r., o której to gwarancji mowa w § 13 ust. 1 pkt 3 umowy nr (...) z 31 maja 2013 r. (ze zmianami) o kredyt obrotowy (...) postawiony do dyspozycji jako: kredyt na rachunku bieżącym biznes partner, a także w ewentualnych innych zawieranych przez strony umowach, ugodach i porozumieniach, w tym strona pozwana kwestionowała zawarcie jakiegokolwiek umowy z (...) przez pozwaną spółkę, która dotyczyłaby udzielenia mu gwarancji bankowej na zabezpieczenie ewentualnej wierzytelności strony powodowej z tytułu umowy nr (...) z 31 maja 2013 r., jak również istnienie przesłanek objęcia ewentualnej wierzytelności powódki z tytułu tej umowy oraz umów, ugód i porozumień jej dotyczących, gwarancją bankową przez (...) w W. w świetle treści § 4 ust. 1 i 2 oraz § 3 ust. 15 w zw. z § 2 pkt 6-8 oraz pkt 25-26 umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r. Strona pozwana zakwestionowała tym samym możliwość uznania wszystkich ewentualnie łączących strony stosunków prawnych za umowę kredytu oraz fakt tzw. „uruchomienia” objętych rzekomo gwarancją środków pieniężnych powódki – zgodnie z umową portfelową – po dacie wpisania tych umów (stosunków prawnych) do rejestru, o którym mowa w § 7 ust. 1 umowy portfelowej.

Kurator zakwestionował szereg okoliczności dotyczących objęcia wierzytelności powódki z umowy nr (...) z 31 maja 2013 r. gwarancją bankową przez (...) w ramach umowy portfelowej, tj. zaistnienia wszystkich wymaganych zgodnie z § 5 tej umowy warunków i przesłanek udzielenia takiej gwarancji, w tym w szczególności pozwana zakwestionowała fakt wystąpienia przez pozwanego z wnioskiem o udzielenie takiej gwarancji przez (...) w stosunku do wszystkich łączących strony stosunków prawnych, a w szczególności w związku ze zmieniającymi się warunkami umowy nr (...) z 31 maja 2013 r., zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a i ust. 5 tej umowy; jak również kwestionowała wpisanie przez powódkę umowy nr (...) oraz umów, ugód i porozumień jej dotyczących do rejestru, o którym mowa w § 7 ust. 1 tzw. umowy linii portfelowej, kwestionowała uzyskanie przez powódkę od pozwanego zabezpieczenia roszczeń (...) zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 1 pkt 2 lit. b i ust. 5 tej umowy oraz odebrania od pozwanej wymaganych oświadczeń zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 1 pkt 2 lit. c-d oraz ust. 5 tej umowy, by wreszcie kwestionować wystawienie i wydanie pozwanej przez powódkę tzw. zaświadczenia o pomocy de minimis, o którym mowa w § 5 ust. 4 i 6 umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r.

Na wypadek gdyby gwarancja jednak wbrew wyżej przedstawionym zarzutom została przez (...) udzielona, strona pozwana zakwestionowała fakt zaistnienia jakichkolwiek przesłanek ewentualnej wypłaty powódce przez (...) w W. gwarancji bankowej, w tym zakwestionowała:

- fakt wystąpienia przez powódkę z wnioskiem do (...) (o którym mowa w § 10 umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r.) o wypłatę ewentualnych roszczeń powódki z tytułu gwarancji w okresie ważności danej gwarancji w ramach ewentualnie łączącego strony stosunku prawnego (umowy), zgodnie z postanowieniami § 9 ust. 2 umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r., w szczególności w świetle § 13 ust. 1 pkt 3 umowy nr (...) z 31 maja 2013 r. o kredyt obrotowy (...) postawiony do dyspozycji jako kredyt na rachunku bieżącym biznes partner, w myśl których gwarancja bankowa (...) miała obowiązywać do 30 sierpnia 2015 r.;
- fakt zachowania przez powódkę wymaganych w tzw. umowie portfelowej warunków formalnych wspomnianego wyżej wniosku (wezwania) o wypłatę takiej gwarancji, w tym fakt dołączenia do tego wniosku wszelkich ewentualnie wymaganych dokumentów, zgodnie z zaakceptowanymi przez stronę pozwaną postanowieniami § 10 umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r., o treści i w formie przewidzianej w tej umowie oraz załącznikach do niej, a także fakt wymagalności żądanych we wniosku o wypłatę gwarancji ewentualnych roszczeń powódki wobec pozwanej spółki (argumentację dotyczącą tych kwestii pozwana rozwinęła w załączniku do protokołu rozprawy z 4 marca 2019 r., gdzie wskazywała na nieudowodnienie złożenia prawidłowego pod względem formalnym wniosku powódki do (...) o wypłatę gwarancji);
- fakt powstania po stronie powódki ewentualnego roszczenia wobec (...) o wypłatę takiej gwarancji oraz obowiązku dokonania takiej wypłaty na rzecz powódki przez (...) stosownie do § 10 ust. 3 umowy portfelowej.

Strona pozwana zakwestionowała również sam fakt dokonania przez (...) wypłaty powódce 24 stycznia 2017 r. kwoty 403.916,36 zł z tytułu gwarancji bankowej oraz powstania w związku z tą wypłatą jakiegokolwiek wierzytelności (...) wobec pozwanej spółki z tytułu wypłaty gwarancji bankowej. W dalszej kolejności pozwana kwestionowała ważność i skuteczność dokonania przelewu takiej ewentualnej wierzytelności z (...) na powódkę, jak też kwestionowała wysokość wyliczonych i żądanych przez powódkę odsetek.

Powódka w dalszych pismach procesowych zmodyfikowała dochodzone w niniejszej sprawie roszczenie w ten sposób, że domagała się zasądzenia od pozwanej na rzecz powodowego banku kwoty 444.418,44 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, jednakże nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie, liczonymi od należności głównej w kwocie 403.916,36 zł od 25 stycznia 2018 r.

Uzasadniając swoje stanowisko powoływała się m.in. na fakt, że Sąd Okręgowy w Szczecinie nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w sprawie VIII GNc 263/18 o zapłatę należności z umowy kredytu obrotowego (...) nr (...) uwzględnił roszczenie powódki w części, która nie została spłacona z gwarancji przez (...). Odnosząc się zaś bezpośrednio do okoliczności niniejszej sprawy powodowej bank skupiał się na faktach dotyczących istnienia po jego stronie wierzytelności względem pozwanej spółki wynikającej z umowy nr (...), która została zaspokojona z gwarancji bankowej udzielonej przez (...), w ten sposób, że z koty niespłaconego kapitału kredytu w wysokości 673.193,94 zł zaspokojona z gwarancji została kwota 403.916,36 zł, a kwota 269.277,58 zł została zasądzona nakazem zapłaty w sprawie VIII GNc 263/18. Co do żądanych odsetek powódka powoływała się na oświadczenie pozwanej spółki zawarte w jej wniosku z 30 czerwca 2015 r. o udzielenie gwarancji oraz na § 2 ust. 2 umowy przelewu wierzytelności, zgodnie z którym powódka ma prawo naliczać odsetki umowne od kwoty wypłaconej gwarancji od daty jej wypłaty do daty zapłaty przez pozwaną spółkę w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP.

Głównym dowodem, na który powoływała się powódka był wyciąg z ksiąg banku, co do którego mocy dowodowej powoływała się na pogląd wyrażony przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie I C 290/18 w uzasadnieniu wzroku z 26 kwietnia 2018 r., że jeśli kredytobiorca kwestionuje wysokość roszczenia wskazaną w wyciągu z ksiąg bankowych, to powinien przedłożyć dowody, z których będzie wynikało, że jego zadłużenie jest w innej wysokości, a samo

zaprzeczenie treści wyciągu nie stanowi skutecznego zarzutu przeciwko wysokości żądania pozwu. Zdaniem powódki strona pozwana w toku niniejszego postępowania żadnego dowodu, który by podważał okoliczności wskazane w wyciągu z ksiąg banku nie przedstawiła.

Powódka wskazywała też na dowody świadczące o tym, że pozwana zawnioskowała do (...) o udzielenie gwarancji bankowej, jak również, że powódka zażądała od (...) zapłaty gwarancji, oraz że (...) gwarancję wypłaciło. Jednocześnie powódka w toku postępowania nie ustosunkowywała się szczegółowo do kwestii formalnej poprawności złożonego przez nią do (...) wniosku o wypłatę gwarancji.

Wyrokiem z dnia 24 lutego 2020 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 444.418,44 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, jednakże nie większymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie liczonymi od kwoty 403.916,36 zł od dnia 25 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty. W kolejnych punktach wyroku Sąd orzekł też o kosztach procesu nieuiszczonych kosztach sądowych i wynagrodzeniu kuratora

Rozstrzygnięcie co do żądania pozwu oparł Sąd o następujące (uznane za bezsporne lub udowodnione), okoliczności faktyczne:

Powódka – (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. – jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność bankową.

W ramach tej działalności powódka w ramach realizacji przez Bank (...) Krajowego programu „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku (...)” oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2013 r. w sprawie udzielania przez Bank (...) pomocy de minimis w formie gwarancji spłaty kredytów zawarła 4 marca 2013 r. z (...) umowę portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...), która – zgodnie z jej § 1 – określała zasady udzielania przez (...) w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nieodwołalnych i płatnych na pierwsze żądanie gwarancji spłaty kredytów udzielanych przez bank kredytujący mikroprzedsiębiorcom oraz małym i średnim przedsiębiorcom (ust. 1). Gwarancje udzielane przez (...) miały przy tym stanowić pomoc de minimis w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis. Zgodnie z § 2 pkt 1 powódka występowała jako „Bank Kredytujący”, tj. jako bank udzielający kredytu, z którym (...) zawarł umowę. Zawarty w § 2 umowy słowniczek wskazywał też w pkt 4, że „dzień udzielenia gwarancji” to dzień wpisania przez Bank Kredytujący umowy kredytu do rejestru, o którym mowa w § 7 ust. 1, z kolei „Kredytobiorca” zdefiniowany został w pkt 9 jako przedsiębiorca należący do kategorii (...), korzystający z kredytu udzielonego przez Bank Kredytujący, zabezpieczonego gwarancją przez (...) w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis. Zgodnie jeszcze z pkt 18 „portfelowa linia gwarancyjna de minimis/ (...) została zdefiniowana jako zbiór udzielonych przez (...) na podstawie umowy jednostkowych gwarancji spłaty kredytów udzielonych przez Bank Kredytujący.

W § 3 ust. 1 umowy nr (...) wskazano, że w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis (...) we własnym imieniu i na własny rachunek udzielił Bankowi Kredytującemu gwarancji portfela kredytów, na którą składają się jednostkowe gwarancje spłaty kredytów wpisanych przez Bank Kredytujący do rejestru, o którym mowa w § 7 ust. 1, maksymalnie do łącznej kwoty limitów gwarancji oraz w okresie ich wykorzystywania wskazanych w ust. 2, w którym wskazano, że gwarancją mogą być objęte kredyty udzielone oraz wpisane przez Bank Kredytujący do rejestru, o którym mowa w § 7 ust. 1, w okresie od daty zawarcia umowy do 31 grudnia 2013 r., do kwoty limitu gwarancji 1.500.000.000 zł, przy czym miało to następować w transzach. Zgodnie z ust. 3 kwota jednostkowej gwarancji spłaty kredytu objętej portfelową linią gwarancyjną de minimis stanowić miała w chwili jej udzielenia nie więcej niż 60% kwoty udzielonego kredytu nieodnawialnego lub kwoty limitu kredytu odnawialnego i nie mogła przekroczyć 3,5 mln zł, z tym, że wskaźnik procentowy nie wyższy niż 60% miał określać kredytobiorca we wniosku. Zgodnie z ust. 7 gwarancja wynikająca z umowy oraz wniosku kredytobiorcy obejmować miała wyłącznie niespłaconą kwotę kapitału kredytu, bez odsetek oraz kosztów związanych z udzieleniem kredytu. Wreszcie zgodnie z ust. 8 w przypadku gwarancji spłaty limitu kredytu odnawialnego każda spłata albo wykorzystanie kredytu odpowiednio obniża albo zwiększa kwotę jednostkowej gwarancji proporcjonalnie do odpowiednio dokonanej spłaty albo wykorzystania kredytu, przy czym w

każdym wypadku zobowiązanie (...) do zapłaty z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty limitu kredytu odnawialnego polega na zobowiązaniu do zapłaty części niespłaconej kwoty kapitału kredytu wyliczonej z uwzględnieniem wskaźnika procentowego jednostkowej gwarancji określonego we wniosku kredytobiorcy, nie większego niż 60%. Zgodnie z ust. 12 gwarancja wynikająca z umowy oraz wniosku kredytobiorcy jest udzielana na okres nie dłuższy niż 27 miesięcy i obejmuje okres nie dłuższy niż okres kredytu wydłużony o trzy miesiące.

Przedmiot gwarancji opisany był w § 4 umowy nr (...), której ust. 1 stanowił, że gwarancją w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis może być objęty kredyt przeznaczony na bieżące finansowanie działalności gospodarczej, również w formie kredytu w rachunku bieżącym, udzielony w złotych, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Banku Kredytującym, rezydentowi będącemu przedsiębiorcą należącym do kategorii (...), przy czym zgodnie z ust. 2 gwarancją nie mógł być objęty kredyt uruchomiony przed datą wpisania do rejestru, o którym mowa w § 7 ust. 1. Następnie ust. 3 i 4 określały szereg wyłączeń, w przypadku których udzielenie gwarancji nie jest możliwe.

Procedura udzielenia gwarancji opisana została w § 5 umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...), którego ust. 1 wskazywał, że objęcie kredytu gwarancją następuje od daty wpisania umowy kredytu do rejestru, o którym mowa w § 7 ust. 1 po uprzednim spełnieniu łącznie szeregu wymienionych w tym postanowieniu umownym warunków: posiadania przez kredytobiorcę zdolności kredytowej potwierdzonej pozytywną oceną Banku Kredytującego na dzień podjęcia decyzji kredytowej (pkt 1), przyjęcia przez Bank Kredytujący od kredytobiorcy na rzecz (...) (pkt 2) wniosku na formularzu określonym w załączniku nr 1 do umowy, który jest jednocześnie wnioskiem o udzielenie pomocy de minimis (lit. a), zabezpieczenia w formie weksla własnego in blanco, którego wzór określa załącznik nr 2 do umowy wraz z deklaracją wekslową, której wzór określa załącznik nr 3 (lit. b), oświadczenia o poddaniu się egzekucji, którego wzór określa załącznik nr 4 do kwoty stanowiącej 200% kwoty gwarancji udzielonej przez (...) (lit. c), oświadczenie o ochronie danych osobowych wg załącznika nr 5 (lit. d). Zgodnie z ust. 2 dokumenty, o których wyżej mowa miały być przechowywane przez Bank Kredytujący, a ponadto – zgodnie z ust. 3 – Bank Kredytujący miał udostępniać ubiegającym się o gwarancję Warunki uzyskania w Banku (...) gwarancji spłat kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis stanowiące załącznik nr 13 do umowy. Zgodnie zaś z ust. 4 w dniu udzielenia gwarancji Bank Kredytujący miał wydać kredytobiorcy zaświadczenie o wysokości uzyskanej pomocy de minimis, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 14 do umowy, które to zaświadczenia miało zawierać informacje o wartości udzielonej pomocy de minimis, która wykazana jest w złotych oraz w euro. Z kolei stosownie do ust. 5 w przypadku zmiany umowy kredytu objętej gwarancją polegającej na zwiększeniu kwoty kredytu lub na wydłużeniu okresu kredytu Bank Kredytujący zobowiązany był przyjąć odpowiednio uaktualnione dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a-c według załączników nr 1, 3 i 4 gdy następuje zwiększenie kwoty kredytu lub o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a według załącznika nr 1 gdy następuje wydłużenie okresu kredytu, tak aby ich treść uwzględniała odpowiednio zwiększenie kwoty gwarancji lub wydłużenie terminu jej ważności z zastrzeżeniem ust. 6, który stanowił, że Bank Kredytujący zobowiązany jest wydać kredytobiorcy zaświadczenie o wysokości uzyskanej pomocy de minimis (zgodnie ze wzorem określonym załącznikiem nr 14) w dniu, w którym kwota gwarancji uległa zwiększeniu, tj. w dniu wpisania zmiany umowy kredytu do rejestru, o którym mowa w § 7 ust. 1, obejmujące wartość pomocy wynikającą z podwyższenia kwoty gwarancji wyliczoną zgodnie z § 3 ust. 5. Zgodnie z § 5 ust. 9 Bank Kredytujący zobowiązany był do przechowywania dokumentacji związanej z udzielonym kredytem i gwarancją przez okres 10 lat od dnia udzielenia gwarancji. W ust. 10 wskazano jeszcze, że Bank Kredytujący wydaje zaświadczenia, o których mowa w ust. 4, 6 i 7, działając w imieniu (...) jako podmiotu udzielającego pomocy de minimis.

Kwestie dotyczące opłat i prowizji regulowały w umowie portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) postanowienia § 6.

Wspominany wielokrotnie w umowie § 7 ust. 1 stanowił, że Bank Kredytujący prowadzi rejestr według wzoru stanowiącego załącznik nr 6 do umowy, do którego wpisane są umowy kredytu objęte gwarancją na podstawie umowy w ramach limitu gwarancji. Zgodnie z ust. 2 w rejestrze należało uwzględniać zmiany umowy kredytu dotyczące kwoty i terminu całkowitej spłaty kredytu wpływające na kwotę i termin ważności gwarancji oraz opłatę prowizyjną od gwarancji przy czym, zwiększenie kwoty jednostkowego kredytu i gwarancji mogło nastąpić wyłącznie w okresie wykorzystywania limitu gwarancji, nie przekraczając wielkości limitu gwarancji oraz maksymalnej wielkości

jednostkowej gwarancji określonych w § 3 ust. 2-4 (pkt 1), a zmiana umowy kredytu powodująca wydłużenie terminu całkowitej spłaty kredytu i terminu ważności gwarancji nie może spowodować przekroczenia okresów wskazanych w § 3 ust. 12 (pkt 2). Dalsze postanowienia § 7 określały szereg obowiązków Banku Kredytującego co do przekazywania (...) informacji z rejestru, w tym do comiesięcznego przekazywania kopii rejestru.

Zagadnienie realizacji zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji przez (...) określone zostały w § 9-11 umowy nr (...). Zgodnie z § 9 ust. 1 (...) z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis zobowiązany był nieodwołalnie i na pierwsze pisemne żądanie do zapłaty Bankowi Kredytującemu wykorzystanej i niespłaconej kwoty kredytu, bez odsetek i kosztów związanych z udzielonym kredytem, w części objętej gwarancją zgodnie z postanowieniami umowy z uwzględnieniem § 3 ust. 8, § 6 ust. 11 oraz § 10. Roszczenia Banku Kredytującego z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu mogły być przy tym zgłaszane wyłącznie w okresie ważności danej gwarancji w ramach umowy (pkt 2). Z kolei ust. 3 wskazywał, że Bank Kredytujący może wystąpić do (...) z roszczeniem z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis po niewywiązaniu się przez kredytobiorcę z obowiązku spłaty kredytu, a nadto Bank Kredytujący mógł wystąpić do (...) z roszczeniem z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis tylko jeden raz (ust. 4).

§ 10 ust. 1 wskazywał, że Bank Kredytujący wzywając (...) do realizacji zobowiązania z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis ma przesłać do (...) wezwanie do zapłaty, którego treść określa załącznik nr 9 do umowy, wraz z kompletem wymaganych dokumentów, określonym w treści wezwania. Do wezwania Bank Kredytujący miał dołączyć także informację o Kredytobiorcy, którego wezwanie dotyczy, według wzoru stanowiącego załącznik nr 10 oraz dokumenty potwierdzające umocowanie osób podpisanych pod wezwaniem do zapłaty do działania w imieniu Banku Kredytującego. Stosownie do ust. 2 Bank Kredytujący miał potwierdzić za zgodność z oryginałem kopie dokumentów przekazywanych do (...) wraz z wezwaniem do zapłaty, chyba że dokumenty te zgodnie z treścią wezwania powinny zostać przekazane w oryginale. Ust. 3 wskazywał, że (...) wykona zobowiązanie z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu w terminie 15 dni roboczych od daty otrzymania kompletnego wezwania udokumentowanego w sposób określony w ust. 1 i 2, przekazując należne środki na rachunek Banku Kredytującego. Zgodnie z kolei z ust. 4 w przypadku stwierdzenia, że wezwanie do zapłaty jest niekompletne, (...) miał zwrócić się pismem do Banku Kredytującego o uzupełnienie i po otrzymaniu kompletnego wezwania zgodnie z ust. 1 i 2, następuje wznowienie biegu terminu, o którym mowa w ust. 3. Wezwanie nieuzupełnione w terminie do jednego miesiąca od daty otrzymania pisma (...) w tej sprawie lub w terminie uzgodnionym z (...) zwracane miało być Bankowi Kredytującemu bez rozpatrzenia.

Zgodnie z § 11 ust. 1 umowy nr (...) z chwilą dokonania przez (...) wypłaty na rzecz Banku Kredytującego z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu (...) stać się miał wierzycielem Kredytobiorcy o zwrot kwoty wypłaconej z tytułu gwarancji. Natomiast ust. 2 wskazywał, że (...) w celu przeprowadzenia przez Bank Kredytujący windykacji – dokona przelewu na rzecz Banku Kredytującego wierzytelności nabytej przez (...) względem Kredytobiorcy o zwrot kwoty wypłaconej z tytułu jednostkowej gwarancji zawierając z Bankiem Kredytującym umowę przelewu wierzytelności, której wzór stanowi załącznik nr 16. Wraz z wierzytelnością na Bank Kredytujący miało przechodzić związane z nią roszczenie o zapłatę odsetek oraz przysługujące (...) zabezpieczenie wierzytelności. Dalsze ustępy § 11 określały obowiązki sprawozdawcze Banku Kredytującego względem (...), jak i wskazywały na obowiązek Banku Kredytującego rozliczenia się z (...) po zakończeniu windykacji.

Zgodnie z § 18 zmiana umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) mogła nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Wzór wezwania do zapłaty z tytułu gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis określał załącznik nr 9 do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...), zgodnie z którym Bank Kredytujący wzywał (...) do zapłaty z tytułu gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis wskazanej kwoty w związku z niewywiązaniem się przez kredytobiorcę z obowiązku spłaty kredytu wynikającego z konkretnie wskazanej umowy kredytu zawartej konkretnego dnia między Bankiem Kredytującym a

wskazanym kredytobiorcą, objętej przez (...) gwarancją w ramach konkretnej umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis.

Wzór wezwania w swojej treści zawierał też oświadczenia Banku Kredytującego, że kredyt został uruchomiony konkretnego dnia, kredytobiorca nie posiadał aktywnego negatywnego wpisu w systemie BR w dacie skierowania zapytania do tego systemu dla rozpoznania wniosku o kredyt, a w okresie 3 miesięcy przed datą złożenia wniosku o wymieniony kredyt Bank Kredytujący nie wypowiedział wskazanemu kredytobiorcy jakiegokolwiek ekspozycji kredytowej, kredytobiorca nie posiadał w Banku Kredytującym zadłużenia przeterminowanego powyżej 30 dni, w kwocie przekraczającej 500 zł, jak też kredytobiorca nie posiadał ekspozycji kredytowej zaliczonej w Banku Kredytującym do kategorii „zagrożone” zgodnie z (...) lub w przypadku której, według oceny Banku Kredytującego, zaistniały przesłanki wskazujące na utratę wartości zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości.

Wzór wymagał też wskazania wysokości należności z tytułu niespłaconego kredytu oraz wskazania, że należność z tytułu gwarancji stanowiącą równowartość określonego procentu kwoty niespłaconego kapitału kredytu (zgodnie ze wskaźnikiem procentowym gwarancji określonym przez kredytobiorcę we wniosku o udzielenie gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis) Bank Kredytujący domaga się, żeby (...) wpłacić na konkretnie określony rachunek bankowy.

Wzór wezwania do zapłaty określony załącznikiem nr 9 do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) wymagał załączenia do kierowanego do (...) wezwania ośmiu załączników: wyciągu z ksiąg Banku Kredytującego stwierdzającego stan zadłużenia Kredytobiorcy (nr 1), oryginału wniosku o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis wraz z oryginałem załącznika (nr 2), kopii umowy kredytu objętego gwarancją w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis, potwierdzoną przez pracownika Banku Kredytującego za zgodność z oryginałem (nr 3), kopię weksła własnego in blanco kredytobiorcy stanowiącego zabezpieczenie gwarancji potwierdzoną przez pracownika Banku Kredytującego za zgodność z oryginałem wraz z kopią deklaracji wekslowej do tego weksła potwierdzoną przez pracownik Banku Kredytującego za zgodność z oryginałem (nr 4), kopię oświadczenia kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji na rzecz (...) potwierdzoną przez pracownika Banku Kredytującego za zgodność z oryginałem (nr 5), oryginał oświadczenia o ochronie danych osobowych kredytobiorcy, jeśli kredytobiorca jest osobą fizyczną, oraz oryginału oświadczenia o ochronie danych osobowych małżonka kredytobiorcy, jeżeli kredytobiorca jest osobą fizyczną będącą w związku małżeńskim, w którym obowiązuje ustawowa wspólność majątkowa, (nr 6), informację o kredytobiorcy zgodnie z załącznikiem nr 10 do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis (nr 7), oryginały albo kopie dokumentów potwierdzających umocowanie osób podpisanych pod wezwaniem do zapłaty do działania w imieniu Banku Kredytującego.

Wzorzec umowny „Warunki uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis” stanowił załącznik nr 13 do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...).

W jego § 1 wskazano, że Bank (...) udziela mikroprzedsiębiorcom oraz małym i średnim przedsiębiorcom – w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis – gwarancji spłaty kredytów udzielonych przez Bank Kredytujący na bieżące finansowanie działalności gospodarczej, również kredytów w rachunku bieżącym (ust. 1), jak też wskazano, że gwarancje udzielane przez (...) stanowią pomoc de minimis w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis.

Zakres, termin ważności i prawne zabezpieczenie gwarancji określały postanowienia § 2, którego ust. 1 stanowił, że kwota jednostkowej gwarancji spłaty kredytu objętego portfelową linią gwarancyjną de minimis stanowi, w chwili jej udzielenia, nie więcej niż 60% kwoty udzielonego kredytu nieodnawialnego lub kwoty limitu kredytu odnawialnego i nie może przekroczyć 3,5 mln zł, z zastrzeżeniem postanowień zawartych w dalszych ustępach. Wskaźnik procentowy jednostkowej gwarancji, nie większy niż 60%, określać miał kredytobiorca we wniosku z zastrzeżeniem ust. 9, który dotyczył kredytu nieodnawialnego. Z kolei w ust. 2 wskazano, że maksymalna wysokość jednostkowej gwarancji zależna jest od wielkości pomocy de minimis, którą kredytobiorca otrzymał w bieżącym roku podatkowym i dwóch poprzedzających go latach podatkowych, tak że łączna wartość pomocy de minimis przyznania

jednemu kredytobiorcy nie mogła przekroczyć 200.000 euro (a dla podmiotu działającego w sektorze transportu drogowego 100.000 euro) w roku podatkowym, w którym ubiega się o pomoc oraz w ciągu dwóch poprzedzających go lat podatkowych, łącznie z przeliczoną na ekwiwalent dotacji brutto kwotą gwarancji, o którą się ubiega. W ust. 5 wskazano, że gwarancja, o której mowa w ust. 1, obejmuje wyłącznie niespłaconą kwotę kapitału kredytu, bez odsetek oraz kosztów związanych z udzielonym kredytem. W ust. 6 wskazano, że w przypadku gwarancji spłaty limitu kredytu odnawialnego każda spłata albo wykorzystanie kapitału kredytu odpowiednio obniża albo zwiększa kwotę jednostkowej gwarancji proporcjonalnie do odpowiednio dokonanej spłaty albo wykorzystania kredytu, w każdym jednak przypadku zobowiązanie (...) do zapłaty jednostkowej gwarancji spłaty kredytu nieodnawialnego lub limitu kredytu odnawialnego polegać miało na zobowiązaniu do zapłaty części niespłaconej kwoty kapitału kredytu, wyliczonej z uwzględnieniem wskaźnika procentowego jednostkowej gwarancji, określonego we wniosku kredytobiorcy (nie większego niż 60% z zastrzeżeniem ust. 9). W ust. 7 wskazano, że gwarancja wynikająca z umowy oraz wniosku kredytobiorcy jest udzielana na okres nie dłuższy niż okres kredytu wydłużony o trzy miesiące, zaś ust. 8 stanowił, że prawne zabezpieczenie wierzytelności (...) względem kredytobiorcy z tytułu zrealizowania jednostkowej gwarancji spłaty kredytu stanowi weksel własny in blanco kredytobiorcy. W ust. 10 wskazano, że w przypadku przekroczenia limitu de minimis pomoc traktowana jest jako pomoc nielegalna i kredytobiorca zobowiązany jest w takim przypadku do zwrotu otrzymanej pomocy wraz z odsetkami, o których mowa w art. 14 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE.

Przedmiot gwarancji określony został w § 3 „Warunków uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis”, którego ust. 1 wskazywał, że gwarancją spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis może być objęty kredyt udzielony w złotych, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Banku Kredytującym, rezydentowi będącemu przedsiębiorcą należącym do kategorii (...), natomiast ust. 2 i 3 określał sytuacje, w których gwarancja nie może być udzielona.

Procedura udzielenia gwarancji spłaty kredytu określona była w § 4 opisywanego wzorca umownego, i tak w ust. 1 wskazywano, że wnioskodawca składa w Banku Kredytującym wniosek o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis, na formularzu określonym przez (...), i wniosek ten jest jednocześnie wnioskiem o udzielenie pomocy de minimis. W ust. 2 wskazano, że objęcie kredytu gwarancją (...) w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis następuje po łącznym spełnieniu następujących warunków: posiadaniu przez kredytobiorcę zdolności kredytowej, potwierdzonej pozytywną oceną dokonaną przez Bank Kredytujący zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym Banku (pkt 1); przyjęciu przez Bank Kredytujący od Kredytobiorcy na rzecz (...) (pkt 2): zabezpieczenia w formie weksla własnego in blanco wraz z deklaracją wekslową (lit. a), oświadczenia o poddaniu się egzekucji do kwoty stanowiącej równowartość 200% kwoty gwarancji udzielonej przez (...) (lit. b), oświadczenia o ochronie danych osobowych jeśli kredytobiorca jest osobą fizyczną (lit. c). Ust. 3 wskazywał, że w dniu udzielenia gwarancji Bank Kredytujący wydaje Kredytobiorcy zaświadczenie o wysokości uzyskanej pomocy de minimis, zawierające informacje o wartości udzielonej pomocy, która wykazana jest w złotych i w euro, przy czym wartość w euro wyliczana jest według kursu określonego w tabeli kursów średnich walut obcych NBP. Stosownie do ust. 4, w przypadku zmiany umowy kredytu objętej gwarancją (...), polegającej na zwiększeniu kwoty kredytu lub wydłużeniu okresu kredytu, Bank Kredytujący zobowiązany był przyjąć odpowiednio uaktualnione dokumenty, o których mowa i na zasadach określonych w ust. 1 i ust. 2 pkt 2 lit. a i b. W takim przypadku (zgodnie z ust. 5) Bank Kredytujący, w dniu, w którym kwota gwarancji uległa zwiększeniu, miał wydać Kredytobiorcy zaświadczenie o wysokości uzyskanej pomocy de minimis, obejmujące wartość pomocy wynikająca z podwyższenia kwoty gwarancji, wyliczoną zgodnie z § 2 ust. 3. Wreszcie stosownie do ust. 6 w przypadku niewystąpienia Banku Kredytującego do (...) z wezwaniem do zapłaty z tytułu gwarancji spłaty kredytu, po upływie okresu ważności tej gwarancji Bank Kredytujący miał postępować z wekslem oraz z deklaracją wekslową, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a w sposób stosowany w Banku Kredytującym do takich dokumentów po wygaśnięciu zobowiązania.

Kwestię realizacji zobowiązań regulował § 6. W którego ust. 1 wskazano, że (...) wykona zobowiązania wynikające z gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis, po niewywiązaniu się przez Kredytobiorcę z obowiązku spłaty kredytu. Zgodnie z ust. 2 (...) miał wypłacić niespłaconą kwotę kredytu w części

objętej gwarancją, a stosownie do ust. 3 miał to uczynić w terminie 15 dni roboczych od daty otrzymania z Banku Kredytującego kompletnie udokumentowanego wezwania do zapłaty z tytułu gwarancji. Ust. 4 stanowił, że z chwilą dokonania wypłaty, o której mowa w ust. 2, (...) staje się wierzycielem Kredytobiorcy o zwrot kwoty wypłaconej tytułem gwarancji, co oznacza, że Kredytobiorca zobowiązany jest do zwrotu (...) kwoty wypłaconej przez (...) Bankowi Kredytującemu z tytułu gwarancji spłaty kredytu wraz z należnościami ubocznymi, w tym odsetkami od zadłużenia przeterminowanego oraz poniesionym przez (...) kosztami, z zastrzeżeniem ust 7, który stanowił, że w celu dochodzenia wierzytelności (...) może dokonać jej przelewu na inny podmiot, w szczególności na Bank Kredytujący. Stosownie do ust. 5 niezwłocznie po wykonaniu zobowiązania wynikającego z gwarancji spłaty kredytu (...) miał zawiadomić o tym fakcie Kredytobiorcę. Zgodnie zaś z ust. 6 od dnia wypłaty przez (...) kwoty, o której mowa w ust. 2, kwota ta miała być traktowana jako zadłużenie przeterminowane, zaś za każdy dzień utrzymywania się zadłużenia przeterminowanego naliczane być miały odsetki w wysokości 4-krotności obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP.

Umowa portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r. była następnie przez strony zmieniana w drodze aneksów, kolejnych aneksów, przy czym aneksem nr (...) z 7 października 2013 r. podwyższono kwotę limitu gwarancji udzielanej przez (...) Bankowi Kredytującemu oraz transze w jakich ten limit miał być udostępniany.

Kolejnych zmian umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r. dokonano m.in. aneksem nr (...) z 23 grudnia 2014 r., aneksem nr (...) z 20 stycznia 2015 r., aneksem nr (...) z 19 listopada 2015 r., aneksem nr (...) z 4 stycznia 2017 r., aneksem nr (...) z 24 stycznia 2017 r., aneksem nr (...) z 22 marca 2017 r. oraz aneks nr (...) z 20 grudnia 2017 r. w tym zmiany te dotyczyły także zwiększania limitu gwarancji jak też dat udostępniania poszczególnych transzy limitu. W mniejszym stopniu dotyczyły zaś przyjętej procedury dochodzenia przez Bank Kredytujący zapłaty gwarancji przez (...), czy też warunków udzielenia gwarancji.

Załącznik do aneksu nr (...) z 20 grudnia 2017 r. stanowił nowy załącznik nr 8a do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) zmienionej aneksami nr (...) stanowiący wzór wezwania do zapłaty z tytułu gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis (w przypadku, gdy okres gwarancji jest krótszy, niż okres kredytowania).

31 maja 2013 r. (...) Bank (...) S.A. zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. umowę nr (...) kredytu obrotowego (...) postawionego do dyspozycji jako kredyt w rachunku bieżącym (...). (...) Spółka z o.o. przy zawieraniu umowy reprezentowana była przez dwóch członków zarządu P. K. (1) i J. W. oraz T. W. jako pełnomocnika. Zgodnie z § 1 umowy na warunkach określonych w umowie (...) S.A. udzieliła Kredytobiorcy kredytu odnawialnego w ramach limitu kredytowego w kwocie 300.000 zł (ust. 1), zaś w ust. 2 Kredytobiorca oświadczył, że środki z kredytu przeznaczy na finansowanie bieżących potrzeb wynikających z prowadzonej działalności gospodarczej. Stosownie do § 2 ust. 1 okres wykorzystania i okres spłaty kredytu upływały z dniem zakończenia okresu kredytowania, tj. z 30 maja 2014 r. Stosownie zaś do § 3 ust. 1 wykorzystywanie kredytu miało następować w drodze realizacji dyspozycji Kredytobiorcy w formie bezgotówkowej lub gotówkowej w ciężar rachunku bieżącego (...) nr (...) zwanego danej „rachunkiem”. Kredyt mógł być wykorzystany jednorazowo albo w częściach (ust. 2), a spłacone kwoty wykorzystanego kredytu mogły być w okresie obowiązywania umowy wykorzystywane ponownie łącznie z pozostałą częścią kredytu z tym, że wykorzystanie kredytu nie mogło przekroczyć kwoty określonej w § 1 ust. 1 (ust. 3). Stosownie do ust. 4 spłata kapitału kredytu miała być dokonywana bez odrębnych dyspozycji Kredytobiorcy z pierwszych wpływów na rachunek. Wysokość odsetek i sposób ich naliczania określały odpowiednio § 4 i 5 umowy kredytu. § 10 umowy stanowił, że w ust. 1, że niespłacenie kredytu w terminie, o którym mowa w § 2 ust. 1 i 2 powodować miało, iż po upływie umownego terminu niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym.

Umowa z 31 maja 2013 r. została następnie zmieniona przez strony aneksem nr (...) z 3 października 2013 r., przez przedłużenie terminu obowiązywania umowy do 30 maja 2015 r. (§ 2 ust. 1), jak również przez zwiększenie kwoty kredytu do 500.000 zł (§ 1 ust. 1). Kolejnym aneksem nr (...) z 6 lutego 2014 r. strony ponownie zwiększyły kwotę kredytu do 817.000 zł (§ 1 ust. 1). Aneksem nr (...) z 6 czerwca 2014 r. strony zmieniły jeszcze marżę Banku na 4,00 p.p. oraz wysokość prowizji w § 7 ust. 1 pkt 1 lit. a ppkt 2.

30 czerwca 2015 r. (...) Bank (...) S.A. zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. reprezentowaną przez prezesa zarządu P. K. (2) umowę ugody nr (...). W § 1 ust. 1 umowy ugody wskazano, że jej przedmiotem są warunki spłaty przez dłużnika zobowiązania wynikającego z tytułu umowy nr (...) kredytu obrotowego (...) postawionego do dyspozycji jako kredyt w rachunku bieżącym (...) z 31 marca 2013 r. zmienionej aneksem nr (...) z 3 października 2013 r., aneksem nr (...) z 6 lutego 2014 r. oraz aneksem nr (...) z 6 czerwca 2014 r. ewidencjonowanego jako „zadłużenie wymag.przeniesione z kr.odnawialnego nr (...)” wynoszącego według stanu na 26 czerwca 2015 r. ogółem 789.712,91 zł, w tym należność główna 789.496,61 zł, odsetki do 25 czerwca 2015 r. 216,30 zł, koszty 0 zł. W ust. 2 wskazano, że zadłużenie to zostaje objęte umową ugody wraz z dalszymi odsetkami za okres od 25 czerwca 2015 r. do dnia wejścia w życie ugody, naliczanymi zgodnie z dotychczas obowiązującymi zasadami naliczania odsetek.

Zgodnie z § 2 ust. 1 dłużnik zobowiązywał się do spłaty zadłużenia określonego w § 1 ust. 1 wraz z odsetkami w 36 ratach kapitałowo-odsetkowych, płatnych do 25 dnia każdego miesiąca począwszy od 25 lipca 2015 r., na następujących warunkach: 35 rat kapitałowo-odsetkowych o równej wysokości kapitału płatne od 25 lipca 2015 r. (pkt 1), ostatnia rata (36 rata) wyrównująca płatna 25 czerwca 2018 r. (pkt 2), odsetki naliczone do dnia zawarcia umowy ugody zostać miały rozłożone równomiernie na pozostały okres kredytowania (pkt 3), a koszty naliczone do dnia zawarcia umowy ugody płatne być miały wraz z pierwszą ratą 25 lipca 2015 r. (pkt 4). Zgodnie z ust. 2 spłata zadłużenia z tytułu określonego w ust. 1 dokonywana być miała bez odrębnych dyspozycji dłużnika z pierwszych wpływów na rachunek nr (...) prowadzony przez (...) S.A. Zgodnie z ust. 3 w przypadku braku wolnych środków na rachunku wskazanym w ust. 2 Bank miał pobrać wymagalną należność z kolejnych wpływów na ten rachunek, niezależnie od innych dyspozycji, przed wszystkimi innymi płatnościami. Zgodnie z § 3 ust. 1 zadłużenie z tytułu kapitału określone w § 1 począwszy od dnia zawarcia umowy ugody oprocentowane być miało w stosunku rocznym, według zmiennej stopy procentowej, ustalonej w oparciu o stawkę referencyjną WIBOR 3M, która w dniu zawarcia umowy ugody wynosiła 1,72%, powiększoną o marżę ryzyka kredytowego, która wynosiła 4,00 p.p., a oprocentowanie kredytu wynosiło 5,72% w stosunku rocznym. Stosownie zaś do § 5 spłata zadłużenia wynikającego z umowy ugody miała być rozliczana w następującej kolejności: prowizje i opłaty oraz ewentualne koszty Banku, odsetki za nieterminową spłatę (niezgodną z warunkami umowy), odsetki umowne bieżące, kapitał.

Zabezpieczenia kredytu określał § 9, w którym wskazano: weksel własny in blanco Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslowa (pkt 1), klauzulę potrącenia wierzytelności (...) S.A. z tytułu kredytu z rachunku bieżącego (...) (pkt 2) oraz w pkt 3 gwarancję spłaty kredytu do kwoty stanowiącej 60% kwoty kredytu, tj. 473.697,96 zł, w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis udzieloną przez Bank (...) na podstawie umowy nr (...) z 4 marca 2013 r. Kredytobiorca z kolei oświadczył (w § 10 ust. 1 umowy ugody), że akceptuje ostateczne warunki gwarancji dotyczące terminu ważności, wskaźnika procentowego jednostkowej gwarancji oraz kwoty gwarancji zawarte w umowie, jednocześnie stwierdzając jej nadrzędność w przypadku ewentualnych rozbieżności względem warunków określonych we wniosku o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis. W ust. 2 wskazano, że wniosek o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis wraz z załącznikiem stanowi załącznik do umowy ugody.

Zgodnie z § 11 ust. Bank zastrzegł sobie prawo do wypowiedzenia warunków spłaty umowy ugody w przypadku wystąpienia zaległości w spłacie jednej pełnej raty kredytu (pkt 1), braku wpływów środków pieniężnych w deklarowanej wysokości na rachunek rozliczeniowy (pkt 2), wszczęcia postępowania egzekucyjnego z przedmiotu zabezpieczenia kredytu (pkt 3), braku realizacji obowiązków wynikających z § 13 umowy (pkt 4).

W związku z zawarciem umowy ugody nr (...) z 30 czerwca 2015 r. (...) Spółka z o.o. jednocześnie złożyła 30 czerwca 2015 r. do Banku (...) – za pośrednictwem Banku Kredytującego – wniosek o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis. We wniosku wskazano, że spółka wnosi o gwarancję spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis Banku (...), jako zabezpieczenia spłaty kredytu udzielonego przez (...) S.A. w W. w kwocie 789.496,61 zł na okres 36 miesięcy z przeznaczeniem na finansowanie działalności gospodarczej. Wnosiła przy tym o gwarancję do 25 września 2018 r., w wysokości stanowiącej 60% kwoty wyżej wymienionego kredytu, tj. w kwocie 473.697,96 zł.

Wnioskodawca złożył też w treści wniosku oświadczenie, zgodnie z którym wyrażał zgodę, aby ostateczne warunki kredytu oraz gwarancji de minimis zostały określone w umowie kredytu uwzględniającej decyzję kredytową Banku Kredytującego i zasady udzielania gwarancji. Podpisując umowę kredytu (...) Spółka z o.o. miała tym samym akceptować ostateczne warunki kredytu i gwarancji de minimis. W punkcie 3 oświadczeń wnioskodawcy (...) Spółka z o.o. wyraźnie oświadczyła, że składając wniosek zapoznała się z zasadami udzielania przez (...) wnioskowanej gwarancji, określonymi w Warunkach uzyskiwania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis oraz że akceptuje te zasady. W szczególności zobowiązała się do zwrotu (...) kwoty wypłaconej przez (...) tytułem gwarancji, o którą wnioskowała, wraz z należnościami ubocznymi, w tym odsetkami od zadłużenia przeterminowanego naliczanymi od dnia wypłaty kwoty z gwarancji (w wysokości 4-krotności obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP) i poniesionymi przez (...) kosztami na wypadek dokonania przez (...) wypłaty na rzecz Banku Kredytującego kwoty z tytułu takiej gwarancji. W punkcie 5 z kolei oświadczyła, że w roku podatkowym, w którym ubiegała się o pomoc oraz w ciągu dwóch poprzedzających go lat podatkowych nie otrzymała pomocy de minimis.

Do wniosku z 30 czerwca 2015 r. dołączony był formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis z 30 czerwca 2015 r. (...) Spółka z o.o. złożyła oświadczenie Bankowi (...) o poddaniu się egzekucji z 30 czerwca 2015 r., w którym wskazała, że (...) może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny do kwoty 947.395,92 zł i ma prawo wystąpić do sądu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, w przypadku niespłaconych zobowiązań z tytułu zrealizowanej przez (...) gwarancji, w terminie 3 lat od wskazanej we wniosku o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis, tj. do 25 września 2012 r.

Analogiczne wnioski, zawierające analogiczne oświadczenia, wcześniej – jeszcze przed zawarciem umowy ugody – (...) Spółka z o.o. składała do (...) w celu udzielenia gwarancji spłaty zaciągniętego przez nią kredytu na podstawie umowy nr (...).

(...) Spółka z o.o., mimo że początkowo spłacała kredyt określony umową ugody, to jednak ostatecznie – począwszy od marca 2016 r. zaprzestała dokonywania kolejnych spłat – w związku z czym nie wywiązała się z warunków spłaty ustalonych w umowie ugody nr (...) z 30 czerwca 2015 r. Niespłacona przez nią kwota kapitału kredytu wynosiła 673.193,94 zł.

29 grudnia 2016 r. (...) Bank (...) S.A. wystawiła wyciąg z ksiąg bankowych nr (...), w którym wskazała, że w jej księgach figuruje zadłużenie (...) Spółki z o.o. z tytułu umowy nr (...) z 31 maja 2013 r., zmienionej aneksem nr (...) z 3 października 2013 r., aneksem nr (...) z 6 lutego 2014 r., aneksem nr (...) z 6 czerwca 2014 r. oraz umową ugody nr (...) z 30 czerwca 2015 r., które jest wymagalne w wysokości łącznie 725.823,07 zł w tym 673.193,94 zł z tytułu należności głównej, 52.564,13 zł z tytułu odsetek naliczonych do 28 grudnia 2016 r. oraz 65 zł z tytułu kosztów. Jednocześnie w wyciągu wskazano, że dalsze należne odsetki od 29 grudnia 2016 r. do dnia całkowitej spłaty naliczane są według zmiennej stopy procentowej obowiązującej w (...) S.A., stanowiącej każdorazowo czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 673.193,94 zł. Wskazano też, że aktualna stopa procentowa wynosi 10% w stosunku rocznym.

29 grudnia 2016 r. (...) Bank (...) S.A. skierowała do Banku (...) (doręczone 2 stycznia 2017 r.) wezwanie do zapłaty z tytułu gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis.

W wezwaniu tym wskazano, że Bank Kredytujący wzywa (...) do zapłaty z tytułu gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis kwoty 403.916,36 zł w związku z niewywiązaniem się przez Kredytobiorcę z obowiązku spłaty kredytu wynikającego z umowy kredytu nr (...) z 31 maja 2013 r. zmienionej aneksem nr (...) z 3 października 2013 r., aneksem nr (...) z 6 lutego 2014 r., aneksem nr (...) z 6 czerwca 2014 r. oraz umową ugody nr (...) z 30 czerwca 2015 r. pomiędzy Bankiem Kredytującym a (...) Spółka z o.o. w G., zwaną dalej Kredytobiorcą, objętej przez (...) gwarancją w ramach umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r. z późniejszymi zmianami.

Nadto Bank Kredytujący oświadczył, że kredyt został uruchomiony 3 października 2013 r. (pkt 1), Kredytobiorca nie posiadał wpisu w systemie BR lub wpisu w każdym innym systemie, w którym Kredytobiorca podlegał weryfikacji na etapie udzielania kredytu, zgodnie z wewnętrznymi przepisami Banku Kredytującego, i który to wpis zgodnie z tymi przepisami, wykluczał go z możliwości uzyskania kredytu w Banku Kredytującym (pkt 2), w okresie 3 miesięcy przed datą złożenia wniosku o kredyt wymieniony w punkcie 1 Kredytobiorcy Bank kredytujący nie wypowiedział jakiegokolwiek ekspozycji kredytowej, Kredytobiorca nie posiadał w Banku Kredytującym zadłużenia przeterminowanego powyżej 30 dni, w kwocie przekraczającej 500 zł, nie posiadał ekspozycji kredytowej zaliczonej w Banku Kredytującym do kategorii „Zagrożone” zgodnie z (...) lub w przypadku której, według oceny Banku Kredytującego, zaistniały przesłanki wskazujące na utratę wartości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (pkt 3).

Wskazano także, iż kwota przekazanych opłat prowizyjnych z tytułu udzielenia gwarancji na dzień wystawienia wezwania wynosiła 3.085 zł. Wskazano, że należność z tytułu niespłaconego kapitału kredytu wynosi 673.193,94 zł, a należność z tytułu gwarancji, stanowiącą 60% (zgodnie ze wskaźnikiem procentowym gwarancji określonym przez Kredytobiorcę we wniosku o udzielenie gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis) kwoty niespłaconego kapitału kredytu prosił Bank Kredytujący, aby (...) wpłacił na rachunek nr (...).

Jako załączniki do wezwania wymieniono: wyciąg z ksiąg Banku Kredytującego określający stan wymagalnego zadłużenia Kredytobiorcy, oryginał wniosku o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis wraz z oryginałem załącznika, kopię umowy kredytu objętego gwarancją w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis potwierdzoną przez pracownika Banku Kredytującego za zgodność z oryginałem, kopię weksła własnego in blanco Kredytobiorcy stanowiącego zabezpieczenie gwarancji potwierdzoną przez pracownika Banku Kredytującego za zgodność z oryginałem wraz z kopią deklaracji wekslowej do tego weksła potwierdzoną przez pracownika Banku Kredytującego za zgodność z oryginałem, informację o Kredytobiorcy, zgodnie z załącznikiem nr 9 do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis, oryginały lub kopie dokumentów potwierdzających umocowanie osób podpisanych pod wezwaniem do zapłaty do działania w imieniu Banku Kredytującego, kopię dokumentu potwierdzającego umocowanie osób podpisanych na wekslu i oświadczeniu o poddaniu się egzekucji do składania oświadczeń woli w imieniu Kredytobiorcy.

Załączniki te faktycznie zostały dołączone do wezwania do zapłaty.

24 stycznia 2017 r. Bank (...) dokonał zapłaty na rzecz (...) Banku (...) S.A. kwoty 403.916,36 zł tytułem oznaczonym jako „realiz.gwarancji za zobow. (...) sp. z o.o. um.de minimis (...)”.

27 stycznia 2017 r. Bank (...) wystawił wyciąg z ksiąg banku, w którym wskazał, że stosunku do (...) Spółka z o.o. przysługuje mu wierzytelność z tytułu zapłaconej 24 stycznia 2017 r. gwarancji przez Bank (...) na rzecz (...) S.A. z tytułu udzielonej temu bankowi gwarancji na podstawie umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r. z późniejszymi zmianami, w kwocie 403.916,36 zł za zobowiązanie (...) Spółki z o.o. z tytułu kredytu zaciągniętego przez dłużnika w (...) S.A. na podstawie umowy nr (...) kredytu obrotowego postawionego do dyspozycji jako kredyt w rachunku bieżącym (...) z 31 maja 2013 r. z późniejszymi zmianami oraz umowy ugody nr (...) z 30 czerwca 2015 r.

W wyciągu wskazano, że na zadłużenie składa się wymagalny kapitał w kwocie 403.916,36 zł oraz odsetki w kwocie 110,66 zł. Wskazano też, że dalsze należne odsetki od kapitału od 25 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty podlegają naliczaniu według oprocentowania stanowiącego czterokrotność stopy lombardowej, która to na 25 stycznia 2017 r. wynosiła 2,50% w stosunku rocznym ,co stanowiło łączeni 10% i obciążało dłużnika.

21 marca 2017 r. Bank (...) zawarł z (...) Bankiem (...) S.A. stosownie do § 11 ust. 2 umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r. umowę przelewu wierzytelności.

W § 1 (...) i Bank Kredytujący oświadczyli, że Bank Kredytujący udzielił (...) Spółka z o.o. zwanej dalej „Kredytobiorcą”, kredytu na podstawie umowy nr (...) z 31 maja 2013 r. zmienionej aneksem nr (...) z 3 października 2013 r., aneksem nr (...) z 6 lutego 2014 r., aneksem nr (...) z 6 czerwca 2014 r. oraz umową ugody nr (...) z 30 czerwca 2015 r. (pkt 1). Dalej wskazano, że kredyt ten objęty został gwarancją (...) na podstawie wniosku Kredytobiorcy i umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r. ze zmianami (pkt 2). W punkcie 3 wskazano, że w związku z niewywiązaniem się Kredytobiorcy z obowiązku spłaty kredytu, o którym mowa w pkt 1, (...) 24 stycznia 2017 r. wypłacił Bankowi Kredytującemu z tytułu gwarancji, o której mowa w pkt 2, kwotę w wysokości 403.916,36 zł, z kolei w punkcie 4 oświadczyły, że (...) z chwilą wypłaty kwoty z gwarancji stał się wierzycielem Kredytobiorcy o zwrot kwoty wypłaconej z tytułu tej gwarancji i przysługuje mu w związku z tym wierzytelność względem Kredytobiorcy w wysokości dokonanej wypłat, o której mowa w punkcie 3.

Zgodnie z § 2 ust. 1 (...) w celu przeprowadzenia przez Bank Kredytujący windykacji przelał na Bank Kredytujący wierzytelność przysługującą mu względem Kredytobiorcy, o której mowa w § 1 pkt 4 wraz z należnościami ubocznymi, o których mowa w ust. 2, który stanowił, że wraz z przelaną wierzytelnością na Bank Kredytujący przechodzą prawa związane z tą wierzytelnością, w tym roszczenie o zapłatę odsetek naliczanych od dnia wypłaty kwoty z gwarancji w wysokości 4-krotności obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP oraz poniesionych przez (...) kosztów, a także przysługujące (...) zabezpieczenia wierzytelności. Zgodnie z ust. 3 (...) i Bank Kredytujący potwierdzały, że przeniesienie praw z posiadanego przez (...) weksla in blanco oraz dołączonej do niego deklaracji wekslowej następuje ze skutkami przelewu w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego.

W § 3 Bank Kredytujący oświadczył, że przyjmuje przelew wierzytelności, o której mowa w § 1 pkt 4 wraz z należnościami ubocznymi, o których mowa w § 2 ust. 2, w celu ich windykacji. Bank Kredytujący zobowiązany był do podjęcia windykacji równoległe z windykacją wierzytelności, która pozostała Bankowi Kredytującemu do zaspokojenia po wypłacie przez (...) kwoty z gwarancji. § 4 stanowił natomiast, że niezwłocznie po zawarciu umowy (...) powiadomi Kredytobiorcę o przelewie wierzytelności na Bank Kredytujący. § 5 zaś stanowił, że (...) przekaze Bankowi Kredytującemu weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową, poprzez przeniesienie prawa do ich posiadania. Ewentualne inne dokumenty dotyczące zabezpieczeń związane z przelaną wierzytelnością (...) przekaze Bankowi Kredytującemu pisemnym protokołem w zakresie i formie uzgodnionej z Bankiem Kredytującym. Stosownie zaś do § 6 w sprawach nieuregulowanych zastosowanie miały znajdować postanowienia umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis.

Pismem z 14 kwietnia 2017 r. (...) Bank (...) S.A. wezwał udzielił (...) Spółkę z o.o. do zapłaty kwoty 412.769,27 zł (w tym 403.916,36 zł z tytułu kapitału i 8.852,91 zł tytułem odsetek) oraz dalszych odsetek naliczanych według zmiennej stopy procentowej wynoszącej na dzień sporządzenia wezwania 10% w stosunku roczny, w terminie 7 dni licząc od doręczenia wezwania. W wezwaniu wskazano też, że dotyczy ono zadłużenia z tytułu zrealizowanej gwarancji przez (...) na rzecz umowy nr (...) zaewidencjonowanego na rachunku nr (...). Wezwanie do zapłaty wróciło 9 maja 2017 r. do (...) S.A. jako niepodjęte w terminie.

18 stycznia 2018 r. (...) Bank (...) S.A. wniosła do Sądu Okręgowego pozew przeciwko (...) Spółce z o.o. w G. o zapłatę 357.575,20 zł, na którą składały się kwoty 269.277,58 zł tytułem należności głównej, 83.844,55 zł tytułem naliczonych na 17 stycznia 2018 r. wyliczonych od kwoty należności głównej i nieskapitalizowanych oraz 4.453,07 zł tytułem kosztów. Nadto domagała się dalszych odsetek od należności głównej liczonych od 18 stycznia 2018 r.

25 stycznia 2018 r. (...) Bank (...) S.A. wystawiła wyciąg z ksiąg bankowych nr (...), w którym wskazała, że w jej księgach figuruje wymagalne zadłużenie (...) Spółki z o.o. w G. z tytułu wierzytelności nabytej umową cesji w związku ze zrealizowaną gwarancją Banku (...) stanowiącą zabezpieczenie umowy nr (...) kredytu obrotowego postawionego do dyspozycji jako kredytu w rachunku bieżącym (...), zmienionej aneksem nr (...) z 3 października 2013 r., aneksem nr (...) z 6 lutego 2014 r. oraz aneksem nr (...) z 6 czerwca 2014 r. Dalej w wyciągu wskazano, że na wymagalne zadłużenie składają się należność główna w kwocie 403.916,36 zł oraz odsetki naliczone za okres od 24 stycznia 2017 r. do 24 stycznia 2018 r. w wysokości 40.502,08 zł. Wskazano też, że dalsze należne odsetki od 25 stycznia 2018 r. do dnia całkowitej spłaty należności głównej naliczane są zgodnie z zapisami umownymi dla należności przeterminowanych

wg zmiennej stopy procesowej obowiązującej w (...) S.A. stanowiącej każdorazowo czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 403.916,36 zł, zaś aktualna stopa procentowa wynosi 10% w stosunku rocznym. W wyciągu z ksiąg banku wskazano, że łączne zadłużenie z tytułu wyżej wymienionej umowy na 25 stycznia 2018 r. wynosi 444.418,44 zł.

25 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie VIII GNc 263/18 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym nakazał (...) Spółki z o.o., którym nakazał, aby zapłaciła (...) Bankowi (...) S.A. kwotę 357.575,20 zł z odsetkami umownymi liczonymi od kwoty 269.277,58 zł – w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, aktualnie wynoszącymi 10% w stosunku rocznym, jednak nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie – od 18 stycznia 2018 r. oraz kwotę 3.383 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Dokonując oceny prawnej żądania pozwu Sąd wyjaśnił, że powódka ostatecznie dochodziła w niniejszej sprawie od pozwanej (...) Spółki z o.o. w G. zapłaty kwoty 444.418,44 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, jednakże nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie, liczonymi od należności głównej w kwocie 403.916,36 zł od 25 stycznia 2018 r. Roszczenia tego powódka dochodziła jako nabywca wierzytelności od pierwotnego wierzyciela pozwanej – Banku (...) w W. na mocy umowy przelewu wierzytelności z 21 marca 2017 r. – prowadząca do przelewu w rozumieniu art. 509 § 1 k.c. Wskutek tego przelewu powódka jako cesjonariusz weszła w ogół praw cedenta (pierwotnego wierzyciela) związanych z wierzytelnością będącą przedmiotem przelewu. Tym samym powódka nabyła wierzytelność w kwocie 403.916,36 zł (w zakresie kapitału) oraz prawo do odsetek umownych od tej kwoty w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego.

Zdaniem Sądu podstawę prawną roszczenia powódki stanowi art. 742 k.c., zgodnie z którym dający zlecenie powinien zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia, wraz z odsetkami ustawowymi; powinien również zwolnić przyjmującego zlecenie od zobowiązań, które ten w powyższym celu zaciągnął w imieniu własnym. Roszczenie pierwotnego wierzyciela względem pozwanej wynikało bowiem z realizacji przez niego udzielonego przez pozwaną zlecenia w rozumieniu art. 734 § 1 k.c., którego przedmiotem było udzielenie powódce przez pierwotnego wierzyciela gwarancji bankowej w rozumieniu art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 2357), która to gwarancja bankowa stanowiła jedno z zabezpieczeń spłaty kredytu udzielonego przez powódkę pozwanej na podstawie umowy ugody nr (...) z 30 czerwca 2015 r.

Zdaniem Sądu na w ustalonym stanie faktycznym doszło w kontekście „gwarancji” do nawiązania trzech stosunków prawnych:

1) stosunek zlecenia w rozumieniu art. 734 § 1 k.c. wynikający z zawarcia między (...) Spółki z o.o. w G. jako dającym zlecenie a Bankiem (...) jako przyjmującym zlecenie, którego przedmiotem było dokonanie określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, tj. dokonanie przez (...) czynności prawnej udzielenia gwarancji w rozumieniu art. 81 prawa bankowego na rzecz (...) Banku (...) S.A. jako beneficjenta gwarancji – przejawem zawarcia tej umowy zlecenia w dokumentach zebranych w aktach sprawy był tzw. „Wniosek o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis” według wzoru stanowiącego załącznik do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) zmienionej następnie aneksami, a jej treść kształtowana była także przez „Warunki uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis” stanowiące załącznik do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...);

2) stosunek gwarancji bankowej w rozumieniu art. 81 ust. 1 prawa bankowego, który zaistniał między Bankiem (...) jako gwarantem a powódką (...) Bankiem (...) S.A. jako beneficjentem gwarancji, na mocy której to gwarancji gwarant (...) jednostronnie zobowiązał się, że po spełnieniu określonych w gwarancji warunków zapłaty przez beneficjenta (powódkę (...) S.A.) wykona określone świadczenie pieniężne na rzecz tegoż beneficjenta – stosunek gwarancji istniejący między (...) a (...) S.A. kształtowany był w znacznej mierze treścią zawartej między gwarantem a beneficjentem umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...), którą określić by można jako umowę ramową, zaś essentialia negotii co do konkretnej gwarancji bankowej zabezpieczającej konkretny stosunek podstawowy

wyznaczane były przez treść wyżej wskazanego stosunku zlecenia, ale także przez treść niżej opisanego stosunku podstawowego;

3) stosunek podstawowy między powódką (...) Bankiem (...) S.A. S.A. a pozwaną (...) Spółką z o.o. w G. powstały w wyniku zawarcia przez te strony umowy kredytu bankowego w rozumieniu art. 69 prawa bankowego, a konkretnie umowy ugody nr (...) z 30 czerwca 2015 r., którą uregulowano zasady spłaty udzielonego kredytu na działalność gospodarczą, z którego należyte wykonanie zobowiązania pozwanego jako kredytobiorcy w zakresie 60% kwoty kredytu (tj. 473.697,96 zł) zabezpieczone było (stosownie do § 9 pkt 3 tej umowy) gwarancją bankową udzieloną przez Bank (...) w ramach umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis.

Sąd podkreślił, że roszczenie o zapłatę kwoty 444.418,44 zł dochodzone w niniejszej sprawie, nie jest roszczeniem, które swoje źródło ma w stosunku gwarancji bankowej udzielonej przez Bank (...) jako gwaranta powódce (...) S.A. jako beneficjentowi (co powódka zdawała się twierdzić w pierwszych składanych w niniejszym procesie pismach), lecz roszczeniem, które ma swoje źródło w stosunku zlecenia między pozwaną (...) Spółką z o.o. w G. jako dającą zlecenie, a Bankiem (...) jako przyjmującym zlecenie. To wierzytelność (...) (jako przyjmującego zlecenie udzielenia gwarancji bankowej powódce (...) S.A. jako beneficjentowi gwarancji) wynikająca z poniesienia przez przyjmującego zlecenie gwaranta kosztów związanych ze zrealizowaniem gwarancji (dokonaniem określonej wypłaty środków pieniężnych beneficjentowi gwarancji) była źródłem dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia. To właśnie też ta wierzytelność (...) wynikająca ze stosunku zlecenia między pozwaną spółką a (...) była wierzytelnością, której przedmiotem jest przedłożona przez powódkę umowa przelewu z 21 marca 2017 r. – sporządzoną zresztą według wzoru stanowiącego załącznik do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) między (...) S.A. a (...).

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 80 prawa bankowego banki mogą na zlecenie udzielać i potwierdzać gwarancje bankowe, poręczenia, a także otwierać i potwierdzać akredytywy. Sąd wyjaśnił, że w doktrynie wskazuje się, że bank może udzielić gwarancji działając na zlecenie klienta, które rozpatrywać należy w kategoriach art. 734 § 1 i nast. k.c., przy czym zawarcie umowy jest prawem, a nie obowiązkiem banku, a na podstawie art. 736 k.c., jeśli bank nie ma zamiaru dokonania takiej czynności, powinien zawiadomić o tym niezwłocznie dającego zlecenie; ten sam obowiązek ciąży na banku, jeśli oświadczył dającemu zlecenie gotowość wykonywania czynności danego rodzaju.

Sąd odwołał się też do art. 68² k.c., zgodnie z którą brak odpowiedzi banku na zlecenie udzielenia gwarancji, jeśli pozostaje on w stałych stosunkach gospodarczych ze zlecającym, może spowodować skutek w postaci przyjęcia oferty.

Nadto Sąd przypomniał, że w doktrynie wskazuje się, że z łącznej analizy postanowień art. 80 oraz 81 prawa bankowego wynika, że na udzielenie gwarancji bankowej składają się dwa stosunki prawne. Według ustawowego określenia bank udziela gwarancji na zlecenie określonego podmiotu. Pomiedzy bankiem a tym podmiotem dochodzi więc do zawarcia umowy zlecenia, w której bank zobowiązuje się do zawarcia umowy gwarancji. Istotą tej umowy jest jednostronne zobowiązanie banku (gwaranta), że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami załączonymi przez beneficjenta do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten (gwarant) wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji – bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku. Z umowy zlecenia między dającym zlecenie klientem banku, a przyjmującym zlecenie bankiem będą następnie wynikały także ewentualne roszczenia banku względem klienta o zwrot poniesionych przez bank w związku z wykonaniem zlecenia – udzieleniem gwarancji i ewentualną jej realizacją na rzecz beneficjenta – kosztów, czy to w oparciu o art. 742 k.c., zgodnie z którym dający zlecenie powinien zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia, wraz z odsetkami ustawowymi; powinien również zwolnić przyjmującego zlecenie od zobowiązań, które ten w powyższym celu zaciągnął w imieniu własnym, czy też w oparciu o regulacje umowne tej kwestii zawarte w umowie zlecenia między dającym zlecenie klientem banku a przyjmującym zlecenie udzielenia gwarancji bankiem.

Zdaniem Sądu podstawowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miało ustalenie w pierwszej kolejności jaka była treść stosunku zlecenie między pozwaną (...) Spółką z o.o. a Bankiem (...), a w dalszej kolejności ustalenie

jaka była treść stosunku prawnego gwarancji między (...) jako gwarantem i powódką (...) S.A. jako beneficjentem gwarancji. Treść stosunku podstawowego, tj. umowy ugody nr (...) z 30 czerwca 2015 r., miała przy tym z uwagi na abstrakcyjny charakter udzielonej gwarancji znaczenie drugorzędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Treść umowy zlecenia między (...) Spółką z o.o. a Bankiem (...) odczytywać należało z zebranych w aktach niniejszej sprawy dokumentów w postaci złożonego przez pozwaną wniosku o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis według wzoru stanowiącego załącznik do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...), a także przez wskazane w tym wniosku wśród oświadczeń wnioskodawcy (pозwanego) „Warunki uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis” stanowiące załącznik do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...), gdyż pozwana, która podpisała (przez swojego prezesa zarządu) wspomniany wniosek zawarła w nim pod punktem także swoje oświadczenie, że akceptuje zasady udzielenia przez (...) gwarancji określone w „Warunkach uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis”, w tym w szczególności zobowiązała się do zwrotu (...) kwoty wypłaconej przez (...) tytułem gwarancji, o którą wnioskowała wraz z należnościami ubocznymi, w tym odsetkami od zadłużenia przeterminowanego naliczanymi od dnia wypłaty kwoty z gwarancji (w wysokości 4-krotności obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP) i poniesionymi przez (...) kosztami na wypadek dokonania przez (...) wypłaty na rzecz Banku Kredytującego kwoty z tytułu takiej gwarancji.

Tym samym pozwana wprost zlecając Bankowi (...) udzielenie gwarancji na rzecz (...) S.A. jako beneficjenta gwarancji określanego „Bankiem Kredytującym” zobowiązywała się do tego, że w razie dokonania przez gwaranta wykonania świadczenia pieniężnego na rzecz beneficjenta gwarancji, zwróci (...) jako przyjmującemu zlecenie udzielenia gwarancji kwotę wypłaconą beneficjentowi tytułem gwarancji. Wprost we wniosku wskazano też przedmiot i wysokość gwarancji, tj. że pozwana (...) Spółką z o.o. wnioskuje (zleca (...)) udzielenie gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis jako zabezpieczenie spłaty kredytu na zasadach określonych w umowie ugody nr (...) z (...) S.A. i wnioskowała o (zlecała) udzielenie gwarancji w wysokości stanowiącej 60% kwoty zobowiązania, tj. w kwocie 473.697,96 zł. Jednocześnie pozwana jako zlecający udzielenie gwarancji oświadczyła, że wyraża zgodę, aby ostateczne warunki kredytu oraz gwarancji de minimis zostały określone w umowie kredytu, uwzględniającej decyzję kredytową Banku Kredytującego i zasady udzielania gwarancji, z wyraźnym zastrzeżeniem, że mogą one odbiegać od określonych wniosku w części obejmującej część II wniosku „Przedmiot i wysokość gwarancji”, tj. części, w której wskazano wysokość kredytu, wysokość gwarancji, a także wyżej opisane oświadczenia wnioskodawcy.

Zdaniem Sądu Okręgowego zobowiązanie się pozwanej jako zlecającego (...) udzielenie gwarancji na rzecz beneficjenta w osobie powódki do zwrotu zostało określone poza treścią wyżej opisanego wniosku (zlecenia) podpisanego przez pozwanego także w załącznik do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) nazwanym jako „Warunki uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis” – zaakceptowanych na mocy złożonego oświadczenia pozwanego we wniosku (zleceniu) udzielenia gwarancji – w ich § 6, który określał zasady realizacji zobowiązań. Sąd podkreślił, że w ust. 1 tego dokumentu wskazano, że (...) wykona zobowiązanie wynikające z gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis, po niewywiązaniu się przez Kredytobiorcę (dającego zlecenie udzielenia gwarancji) z obowiązku spłaty kredytu. Zgodnie z ust. 2 (...) miał wypłacić z tytułu gwarancji niespłaconą kwotę kredytu w części objętej gwarancją, a w ust. 3 wskazano, że (...) wykona zobowiązanie z tytułu gwarancji spłaty kredytu w terminie 15 dni roboczych od daty otrzymania z Banku Kredytującego (od beneficjenta gwarancji) kompletnie udokumentowanego wezwania do zapłaty z tytułu gwarancji. Jednocześnie w żadnym miejscu „Warunków uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis” nie wskazywano dającemu zlecenie jakie będą wymogi formalne co do wniosku beneficjenta kierowanego do gwaranta o dokonanie wypłaty określonej sumy pieniężnej tytułem udzielonej gwarancji. Takie warunki określała jedynie łącząca Bank (...) S.A. umowa portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r., która określała ramy, w jakich (...) udzielał na zlecenie kredytobiorców (dających zlecenie) (...) S.A. jako bankowi kredytującemu gwarancji spłaty przez kredytobiorców kapitału zaciągniętych kredytów.

I tak już § 9 ust. 1 teźże umowy przesądzał o abstrakcyjnym charakterze udzielonej gwarancji, gdyż zgodnie z jego treścią (...) (gwarant) z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis zobowiązany był nieodwołalnie i na pierwsze pisemne żądanie do zapłaty Bankowi Kredytującemu (beneficjentowi) wykorzystanej i niespłaconej kwoty kredytu, bez odsetek i kosztów związanych z udzielonym kredytem, w części objętej gwarancją zgodnie z postanowieniami umowy z uwzględnieniem § 3 ust. 8, § 6 ust. 11 oraz § 10. Szczegółowe wymogi zgłoszenia żądania zapłaty gwarancji przez beneficjenta określał wspomniany § 10 umowy, zgodnie z którego ust. 1 beneficjent wzywając (...) do realizacji zobowiązania z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis miał przesłać do (...) wezwanie do zapłaty, którego treść określa załącznik nr 9 do umowy, wraz z kompletem wymaganych dokumentów, określonym w treści wezwania. Do wezwania beneficjent miał dołączyć także informację o Kredytobiorcy, którego wezwanie dotyczy, według wzoru stanowiącego załącznik nr 10 oraz dokumenty potwierdzające umocowanie osób podpisanych pod wezwaniem do zapłaty do działania w imieniu beneficjenta. Stosownie do ust. 2 beneficjent miał potwierdzić za zgodność z oryginałem kopie dokumentów przekazywanych do (...) wraz z wezwaniem do zapłaty, chyba że dokumenty te zgodnie z treścią wezwania powinny zostać przekazane w oryginale. Ust. 3 wreszcie wskazywał, że (...) wykona zobowiązanie z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu w terminie 15 dni roboczych od daty otrzymania kompletnego wezwania udokumentowanego w sposób określony w ust. 1 i 2, przekazując należne środki na rachunek beneficjenta. Zgodnie z kolei z ust. 4 w przypadku stwierdzenia, że wezwanie do zapłaty jest niekompletne, (...) miał zwrócić się pismem do beneficjenta o uzupełnienie i po otrzymaniu kompletnego wezwania zgodnie z ust. 1 i 2, następuje wznowienie biegu terminu, o którym mowa w ust. 3. Wezwanie nieuzupełnione w terminie do jednego miesiąca od daty otrzymania pisma (...) w tej sprawie lub w terminie uzgodnionym z (...) zwracane miało być beneficjentowi bez rozpatrzenia. Wreszcie zgodnie z § 11 ust. 1 umowy nr (...) z chwilą dokonania przez (...) (gwaranta) wypłaty na rzecz Banku Kredytującego (beneficjenta) z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu (...) (przyjmujący zlecenie) stać się miał wierzycielem Kredytobiorcy (dającego zlecenie) o zwrot kwoty wypłaconej z tytułu gwarancji (wydatków poniesionych w celu realizacji zlecenia).

Sąd dostrzegł teź, że § 10 ust. 1 umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) odsyłał do aktualnego załącznika do umowy nr (...), zaś dający zlecenie (...) udzielenia gwarancji na rzecz danego beneficjenta (Banku Kredytującego) w istocie zgadzał się na blankietowe określenie wymogów formalnych, jakie musi spełnić beneficjent, ażeby uzyskać od gwaranta spełnienie świadczenia. Takie uregulowanie wskazanej kwestii w ramach stosunku stron nie jest przy tym wprost wykluczone przez żaden przepis, czy to k.c. dotyczący zlecenia, czy teź prawa bankowego dotyczący gwarancji. Dający zlecenie może bowiem, ale nie musi, dając zlecenie szczegółowo określać accidentalia negotii czynności prawnej, której dokonanie zleca przyjmującemu zlecenie.

Zgodnie z kolei z zawartym w „Warunkach uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis” § 6 ust. 4 z chwilą dokonania wypłaty, o której mowa w ust. 2 (a zatem z chwilą wypłaty gwarancji), (...) miał stać się wierzycielem Kredytobiorcy (pозwanego jako dającego zlecenie udzielenia gwarancji) o zwrot kwoty wypłaconej tytułem gwarancji, co oznacza, że Kredytobiorca jest zobowiązany do zwrotu (...) kwoty wypłaconej przez (...) Bankowi Kredytującemu z tytułu gwarancji spłaty kredytu wraz z należnościami ubocznymi, w tym odsetkami od zadłużenia przeterminowanego oraz poniesionymi przez (...) kosztami, z zastrzeżeniem ust. 7. Zgodnie z kolei z § 6 ust. 5 „Warunków uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis” niezwłocznie po wykonaniu zobowiązania wynikającego z gwarancji spłaty kredytu (...) zawiadomić miał o tym fakcie Kredytobiorcę (a zatem dającego zlecenie udzielenia gwarancji). Ust. 6 stanowił, że od dnia wypłaty przez (...) kwoty, o której mowa w ust. 2, kwota ta jest traktowana jako zadłużenie przeterminowane, a za każdy dzień utrzymywania się zadłużenia przeterminowanego naliczane będą odsetki w wysokości 4#krotności obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP. Zgodnie wreszcie z ust. 7 w celu dochodzenia wierzytelności (...) mógł dokonać jej przelewu na inny podmiot, w szczególności na Bank Kredytujący.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy uznał, że pozwana zlecając (...) (składając wniosek o udzielenie gwarancji w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis) dokonanie czynności prawnej udzielenia powódce jako Bankowi Kredytującemu gwarancji bankowej stanowiącej zabezpieczenie spłaty przez pozwaną kredytu godziła się na

nawiązanie stosunku prawnego ukształtowanego postanowieniami zawartymi tak w treści tego zlecenia (wniosku), jak i postanowienia wzorca umownego w rozumieniu art. 384 § 1 k.c. wymienionego w treści zlecenia (wniosku), tj. „Warunków uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis”, co do którego to wzorca sama pozwana w zleceniu (wniosku) wprost oświadczyła, że się z nim zapoznała oraz że akceptuje jego postanowienia. Dla ważności, jak i dla późniejszego wykonywania umowy zlecenia między pozwanym a (...) nie miały już znaczenia modyfikacje umowy ramowej między (...) a powódką (...) S.A., którą była umowa portfelowa linii gwarancyjnej de minimis nr (...). Umowa ta określała bowiem tylko accidentalia negotii poszczególnych gwarancji udzielanych powódce przez (...) w ramach realizacji konkretnych zleceń kredytobiorców, które to konkretne zlecenie zawierały określenie essentialia negotii tych gwarancji. Jednocześnie zaś treść zlecenia (wniosku) pozwanej udzielenia gwarancji bankowej przez (...) dopuszczała, że inne warunki gwarancji, niż te, które określono w zleceniu (wniosku) będą zależały od tego co postanowią strony stosunku gwarancji, a tym samym to po stronie stron stosunku gwarancji (...) jako gwaranta i (...) S.A. jako beneficjenta gwarancji) leżało określenie warunków formalnych realizacji gwarancji, która miała charakter abstrakcyjny, tj. była nieodwołalna i płatna na pierwsze pisemne żądanie.

Jednocześnie fakt zawarcia umowy zlecenia udzielenia gwarancji bankowej między pozwaną (...) Spółką z o.o. a (...) rozpatrywać należało zdaniem Sądu na tle art. 736 k.c., zgodnie z którym kto zawodowo trudni się załatwianiem czynności dla drugich, powinien, jeżeli nie chce zlecenia przyjąć, zawiadomić o tym niezwłocznie dającego zlecenie. Taki sam obowiązek ciąży na osobie, która dającemu zlecenie oświadczyła gotowość załatwiania czynności danego rodzaju. Wbrew stanowisku strony pozwanej prezentowanemu przez kuratora, w świetle powyższej regulacji, należało tym samym uznać, że stosunek zlecenia udzielenia gwarancji bankowej między pozwanym a (...) został skutecznie nawiązany.

Przede wszystkim wskazać tu trzeba, że w dokumencie zlecenia pozwanej (tj. we wniosku o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis stanowiącego załącznik do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...)) wyrażona została wśród oświadczeń wnioskodawcy (pozwanej) zgoda na to, aby ostateczne warunki kredytu oraz gwarancji de minimis zostały określone w umowie kredytu uwzględniającej decyzję kredytową Banku Kredytującego i zasady udzielenia gwarancji, z akceptacją tego, że mogą one odbiegać od określonych zleceniem (wnioskiem), a w punkcie 2, że podpisując umowę kredytu (a właściwie umowę ugody nr 100/2015/MN) pozwana jako dający zlecenie zaakceptuje też w ten sposób ostateczne warunki kredytu i gwarancji de minimis (a w istocie warunki zlecenia udzielenia gwarancji oraz elementy istotne stosunku gwarancji jaki zostanie na podstawie tego zlecenia zawiązany między (...) jako gwarantem a Bankiem Kredytującym jako beneficjentem gwarancji) w świetle wykładni obiektywnej dokonanej stosownie do art. 65 § 1 k.c. i zgodnie z kombinowaną metodą wykładni [por. uchwała (7) SN z 29.06.1995 r. w sprawie III CZP 66/95, OSNC z 1995 r. nr 12, poz. 168] – ze względu na niemożność dokonania wykładni subiektywnej ze względu na brak organów pozwanej spółki i ustanowienie dla niej kuratora, a w konsekwencji niemożność przeprowadzenia dowodu z przesłuchania reprezentanta spółki, realizowaną od razu w fazie obiektywnej – w istocie świadczyła o wyrażeniu przez pozwaną zgody na warunki zlecenia oraz udzielenia gwarancji jako czynności prawnej realizowanej przez (...) na podstawie tego zlecenia wskazane w dokumencie zlecenia, tj. we wniosku o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis, a co za tym idzie – ze względu na regulację art. 736 k.c. – doszło do zawarcia umowy zlecenia między pozwaną a (...), gdyż (...) jest podmiotem, który zawodowo trudni się udzielaniem gwarancji bankowych na zlecenie swoich klientów, a co za tym idzie, skoro brak było jakiegokolwiek dowodu na to, ażeby po doręczeniu mu dokumentu zlecenia (wniosku) poinformował pozwaną, że zlecenia tego nie przyjmuje, należało wnioskować, że zlecenie to przyjął.

Świadczyło o tym także wykonanie zlecenia w postaci udzielenia gwarancji spłaty kredytu pozwanej w kwocie do 60% kapitału tego kredytu, a zatem zgodnie z warunkami wskazanymi w zleceniu i we wzorcu umownym. Podkreślenia jednocześnie wymaga, że zawarcie umowy zlecenia nie wymaga zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego o zleceniu zachowania żadnej formy szczególnej czynności prawnej, a co za tym idzie mogło zostać także zawarte przez przystąpienie do wykonania zlecenia przez przyjmujący zlecenie udzielenia gwarancji bankowej Bank (...) zgodnie z pisemnym oświadczeniem (dokumentem zlecenia, wnioskiem) pozwanej jako dającego zlecenie i udzielenie przez (...)

tym razem już w formie pisemnej ad solemnitatem (art. 81 ust. 2 prawa bankowego) – gwarancji bankowej powódce (...) S.A. jako beneficjentowi.

Także – jednak dopiero w dalszej kolejności i z mniejszym znaczeniem dla ustalenia, że do nawiązania stosunku zlecenia między (...) a pozwaną doszło – o tym, że (...) sam uważał, że jest zleceniem i wystawioną na jego podstawie gwarancją związany, świadczyło wypłacenie powódce jako Bankowi Kredytującemu żądanej kwoty z tytułu mającej abstrakcyjny charakter gwarancji ustanowionej na zlecenie pozwanego.

W rezultacie Sad uznał, że doszło do skutecznego zawarcia umowy zlecenia udzielenia gwarancji między pozwaną a (...), w wyniku wykonania którego to zlecenia (...) udzielił jednostkowej gwarancji bankowej powódce jako Bankowi Kredytującemu.

Sąd wyjaśnił dalej, że gwarancja bankowa została uregulowana wspomnianym już wcześniej art. 81 prawa bankowego. Zgodnie z brzmieniem art. 81 ust. 1 prawa bankowego gwarancją bankową jest jednostronne zobowiązanie banku-gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji – bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku. Według ust. 2 wskazanej jednostki redakcyjnej, udzielenie i potwierdzenie gwarancji bankowej następuje na piśmie pod rygorem nieważności.

W przypadku gwarancji bankowej, która ma charakter abstrakcyjny, czyli jest nieodwołalna i płatna na pierwsze żądanie, wniosek beneficjenta o realizację gwarancji (o spełnienie świadczenia pieniężnego przez gwaranta) gwarant powinien badać tylko pod kątem spełnienia określonych w gwarancji warunków formalnych. Gwarant nie może badać, czy zaistniały przyczyny materialnoprawne uzasadniające realizację jego zobowiązań i czy stosunek podstawowy został zrealizowany. Nie może też wobec beneficjenta gwarancji skutecznie wysuwać zarzutów ze stosunku podstawowego; przysługują mu wyłącznie zarzuty wynikające z zawartej umowy gwarancji. Ponadto wypełnienie obowiązków przez gwaranta nie może być uzależnione od bezskuteczności uprzedniego dochodzenia zaspokojenia roszczeń w ramach stosunku podstawowego. W przypadku zatem gwarancji, która ma charakter bezwarunkowy, jedynym „warunkiem” jej realizacji przez bank-gwaranta jest dostarczenia dokumentów określonych w tekście gwarancji, bez konieczności ze strony beneficjenta gwarancji jakichkolwiek dodatkowych przesłanek. Beneficjent musi jednak wraz z wezwaniem do spełnienia świadczenia przez gwaranta przedstawić dokładnie takie dokumenty (załączniki do tego wezwania), które zostały określone w gwarancji.

W okolicznościach niniejszej sprawy wymogi formalne wniosku beneficjenta ((...) S.A.) o spełnienie przez gwaranta (Bank (...)) świadczenia z tytułu gwarancji określała wyraźnie mająca charakter ramowy między tymi stronami umowa portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...), w szczególności w przytoczonym już § 10 ust. 1 tej umowy. Wskazane postanowienie umowne kształtujące treść stosunku gwarancji między powódką a Bankiem (...) wskazywało, że Bank Kredytujący wzywając (...) do realizacji zobowiązania z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis ma przesłać (...) wezwanie do zapłaty, którego treść określa załącznik nr 9 do umowy, wraz z kompletem wymaganych dokumentów, określonym w treści wezwania.

Sąd zwrócił uwagę, że treść wspomnianego wezwania złożonego przez powódkę 29 grudnia 2016 r. odpowiadała wzorowi stanowiącemu załącznik do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...). W wezwaniu tym wskazano, że Bank Kredytujący wzywa (...) do zapłaty z tytułu gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis kwoty 403.916,36 zł w związku z niewywiązaniem się przez Kredytobiorcę z obowiązku spłaty kredytu wynikającego z umowy kredytu nr (...) z 31 maja 2013 r. zmienionej aneksem nr (...) z 3 października 2013 r., aneksem nr (...) z 6 lutego 2014 r., aneksem nr (...) z 6 czerwca 2014 r. oraz umową ugody nr (...) z 30 czerwca 2015 r. pomiędzy Bankiem Kredytującym a (...) Spółka z o.o. w G., zwaną dalej Kredytobiorcą, objętej przez (...) gwarancją w ramach umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r. z późniejszymi zmianami. Powódka jako Bank Kredytujący oświadczyła jednocześnie zgodnie z wymogami ustalonego wzoru, że kredyt został uruchomiony 3 października 2013 r. (pkt 1), Kredytobiorca nie posiadał wpisu w systemie

BR lub wpisu w każdym innym systemie, w którym Kredytobiorca podlegał weryfikacji na etapie udzielania kredytu, zgodnie z wewnętrznymi przepisami Banku Kredytującego, i który to wpis zgodnie z tymi przepisami, wykluczał go z możliwości uzyskania kredytu w Banku Kredytującym (pkt 2), w okresie 3 miesięcy przed datą złożenia wniosku o kredyt wymieniony w punkcie 1 Kredytobiorcy Bank kredytujący nie wypowiedział jakiegokolwiek ekspozycji kredytowej, Kredytobiorca nie posiadał w Banku Kredytującym zadłużenia przeterminowanego powyżej 30 dni, w kwocie przekraczającej 500 zł, nie posiadał ekspozycji kredytowej zaliczonej w Banku Kredytującym do kategorii „Zagrożone” zgodnie z (...) lub w przypadku której, według oceny Banku Kredytującego, zaistniały przesłanki wskazujące na utratę wartości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (pkt 3).

Stosownie do wzoru wskazano także, iż kwota przekazanych opłat prowizyjnych z tytułu udzielenia gwarancji na dzień wystawienia wezwania wynosiła 3.085 zł. Wskazano, że należność z tytułu niespłaconego kapitału kredytu wynosi 673.193,94 zł, a należność z tytułu gwarancji, stanowiącą 60% (zgodnie ze wskaźnikiem procentowym gwarancji określonym przez Kredytobiorcę we wniosku o udzielenie gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis) kwoty niespłaconego kapitału kredytu prosił Bank Kredytujący, aby (...) wpłacił na rachunek nr (...).

Jako załączniki do wezwania wymieniono: wyciąg z ksiąg Banku Kredytującego określający stan wymagalnego zadłużenia Kredytobiorcy, oryginał wniosku o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis wraz z oryginałem załącznika, kopię umowy kredytu objętego gwarancją w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis potwierdzoną przez pracownika Banku Kredytującego za zgodność z oryginałem, kopię weksła własnego in blanco Kredytobiorcy stanowiącego zabezpieczenie gwarancji potwierdzoną przez pracownika Banku Kredytującego za zgodność z oryginałem wraz z kopią deklaracji wekslowej do tego weksła potwierdzoną przez pracownika Banku Kredytującego za zgodność z oryginałem, informację o Kredytobiorcy, zgodnie z załącznikiem nr 9 do umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis, oryginały lub kopie dokumentów potwierdzających umocowanie osób podpisanych pod wezwaniem do zapłaty do działania w imieniu Banku Kredytującego, kopię dokumentu potwierdzającego umocowanie osób podpisanych na wekslu i oświadczeniu o poddaniu się egzekucji do składania oświadczeń woli w imieniu Kredytobiorcy.

Powódka zdołała także udowodnić, że rzeczywiście załączniki takie do wniosku załączyła, a to mając na względzie, że powyższe fakty ustalono na podstawie dokumentów, które zostały przedłożone przez (...) na wezwanie Sądu do przedłożenia w postępowaniu wniosku złożonego przez powódkę domagającą się wypłaty gwarancji wraz z załącznikami jakie do niego dołączyła.

W konsekwencji Sąd uznał, że powódka zdołała w niniejszej sprawie wykazać, iż złożyła jako beneficjent gwarancji prawidłowy pod względem formalnym wniosek o wypłatę gwarancji przez gwaranta. Co za tym idzie, skoro (...) jako gwarant w reakcji na taki wniosek wypłacił beneficjentowi (powódce) żadaną kwotę z gwarancji, toteż uczynił to w celu prawidłowego wykonania danego (...) przez pozwaną zlecenia udzielenia gwarancji, wobec czego, tak na podstawie art. 742 k.c., jak i w oparciu o postanowienia wzorca umownego „Warunki uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis” jak i wreszcie w oparciu o wprost wyrażone we wniosku (zleceniu) przez pozwaną oświadczenie, że jest świadoma obowiązku zwrotu (...) kwoty wypłaconej przezeń Bankowi Kredytującemu z tytułu gwarancji.

Przedłożone przez (...) polecenie przelewu z 24 stycznia 2017 r. na kwotę 403.916,36 zł stanowiło jednocześnie dowód tego, że (...) jako gwarant (przyjmujący zlecenie) rzeczywiście wypłacił beneficjentowi (powódce) wskazaną kwotę tytułem gwarancji wykonując należycie zlecenie udzielone przez pozwaną. Tym samym (...) (a w konsekwencji obecnie powódce jako nabywcy wiarygodności (...) z tytułu zlecenia) przysługiwało roszczenie względem pozwanej roszczenie o zwrot wypłaconej beneficjentowi gwarancji kwoty 403.916,36 zł, jak też od tego dnia – zgodnie z treścią umowy zlecenia – pozwana stała się zobowiązana do zapłaty odsetek umownych w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP za okres od wypłaty gwarancji (poniesienia przez (...) wydatku w celu należytego wykonania udzielonego przez pozwaną zlecenia) do dnia zapłaty.

W rezultacie za zasadne Sąd uznał roszczenie dochodzone pozwem wniesionym w niniejszej sprawie o zapłatę 444.418,44 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, jednakże nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie, liczonymi od należności głównej w kwocie 403.916,36 zł od 25 stycznia 2018 r., przy czym na kwotę 444.418,44 zł składała się kwota 403.916,36 zł oraz odsetki wyliczone na 24 stycznia 2018 r. w kwocie 40.502,08 zł i taką kwotę zasądził w punkcie I wyroku uwzględniając powództwo w całości.

W zakresie kosztów niniejszego postępowania Sąd orzekł stosownie do art. 108 § 1 w zw. 98 § 1 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy.

W punkcie III przyznano kuratorowi strony pozwanej wynagrodzenie zgodnie z jego wnioskiem w wysokości 10.800 zł stosownie do § 1 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, gdyż niniejsza sprawa wymagała przeprowadzenia rozprawy, a nadto kurator strony pozwanej wykazał się znacznym nakładem pracy przygotowując rzetelne i skazujące na słabe strony argumentacji powódki pisma procesowe. Sprawa dotyczyła jednocześnie złożonej materii z zakresu prawa bankowego w kontekście prawa cywilnego, a nadto wysoka była wartość przedmiotu sporu w sprawie.

W punkcie IV orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazując ściąganie od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwoty 24.447 zł, na którą składały się $\frac{3}{4}$ opłaty od pozwu w wysokości 15.147 zł oraz pozostała po wykorzystaniu zaliczki powódki część wynagrodzenia kuratora w wysokości 9.300 zł.

Apelację od tego wyroku wniósł kurator pozwanego. Wyrok zaskarżono w zakresie orzeczenia co do istoty sprawy (w całości) oraz w odniesieniu do powiązanych z nim akcesoryjnie orzeczeń o kosztach procesu i kosztach sądowych. W paleacji podnieisono zarzuty naruszenia :

1. art. 65 § 1 i 2 k.c., poprzez brak dokonania przez Sąd I instancji prawidłowej wykładni:

1) treści wniosku pozwanego z dnia 30.06.2015 r. o udzielenie powódce przez (...) gwarancji bankowej oraz ewentualnej umowy zlecenia udzielania powódce takiej gwarancji bankowej przez (...), jaka na podstawie tego wniosku miałyby zdaniem Sądu I instancji zostać zawarta pomiędzy pozwanym i (...) (przy założeniu że doszło do jej zawarcia) - poprzez:

a) zaniechanie oceny przyczyn posługiwania się we wspomnianym wniosku pojęciem „kredytu”, „udzielenia kredytu”, „zabezpieczenia spłaty kredytu” oraz faktu, że umowa którą gwarancja bankowa miała zabezpieczać była faktycznie umową ugody, a nie umową kredytu,

b) brak uwzględnienia przez Sąd I instancji faktu, że we wniosku pozwanego z dnia 30.06.2015 r. o udzielenie powódce przez (...) gwarancji bankowej, znajdowało się oświadczenie pozwanego o akceptacji „ Warunków uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis” oraz umowy kredytu

2) „ Warunków uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis”, które w swym § 2 ust. 7 w zw. z § 7 pkt 18 oraz § 3 ust. 1 i § 4 ust. 1 i 2 w zw. z § 7 pkt 13, wskazywały, że gwarancja bankowa jaką (...) miałyby udzielić powódce na zlecenie (w oparciu o wniosek) pozwanego, byłaby (musiałaby być) gwarancją bankową udzielaną powódce przez (...) na podstawie łączącej te podmioty umowy portfelowej, w ramach tzw. „portfelowej linii gwarancyjnej de minimis”,

3) § 9 ust. 1 pkt zawartej przez powódkę z pozwanym umowy ugody, z których wynika, że gwarancja bankowa udzielona powódce przez (...) na ewentualne zlecenie pozwanego również musiałaby zostać udzielona przez (...)w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis” i „na podstawie umowy nr (...) z dnia 04.03.2013 r.”

4) § 4 ust. 1 i 2 oraz sS 3 ust. 15 w zw. z § 2 pkt 6-8 oraz pkt 25-26 umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r., poprzez zaniechanie badania przez Sąd I instancji dopuszczalności w świetle treści tych przepisów udzielenia powódce przez Bank (...) gwarancji bankowej na wniosek pozwanego z dnia 30.06.2015 r.

2. art. 66 § 1 k.c., poprzez bezpodstawne uznanie przez Sąd I instancji, że wniosek pozwanego z dnia 30.06.2015 r. o udzielenie powódce przez (...) gwarancji bankowej na zabezpieczenie roszczeń powódki wobec pozwanego z umowy ugody nr (...) z dnia 30.06.2015 r., może być traktowany, w rozumieniu tego przepisu, jako oferta zawarcia z (...) umowy zlecenia udzielenia powódce gwarancji bankowej, pomimo tego, że wniosek ów nie określa wszelkich istotnych postanowień tej umowy zlecenia, tj. m.in. nie określa on essentialia negotii gwarancji bankowej jaka na podstawie tego zlecenia miałyby być w przyszłości udzielona powódce przez (...), lecz odwołuje się w tym zakresie do innego, nie istniejącego jeszcze, nie skonkretyzowanego co do treści i mającego powstać dopiero w przyszłości dokumentu w postaci umowy kredytu,

3. art. 66 § 2 k.c., poprzez pominięcie przez Sąd I instancji faktu, że oferta złożona w obecności drugiej strony przestaje wiązać, gdy nie zostanie przyjęta niezwłocznie, a złożona w inny sposób przestaje wiązać z upływem czasu, w którym składający ofertę mógł w zwykłym toku czynności otrzymać odpowiedź wysłaną bez nieuzasadnionego opóźnienia,

4. art. 68(2) k.c., poprzez błędne uznanie przez Sąd I instancji, że stałe stosunki gospodarcze w rozumieniu tego przepisu polegać mogą na 2-krotnym w przeciągu kilku lat złożeniu przez pozwanego do (...) wniosku o udzielenie gwarancji bankowej, na której treść pozwany nie miał żadnego wpływu,

5. art. 69 k.c., poprzez bezpodstawne uznanie przez Sąd I instancji, że pomiędzy pozwanym i (...) doszło do konkludentnego zawarcia umowy zlecenia powódce przez (...) gwarancji bankowej na zabezpieczenie roszczeń powódki wobec pozwanego z umowy ugody nr (...) z dnia 30.06.2015 r., pomimo braku wykonania przez (...) takiego zlecenia tj. w sytuacji nie udzielenia powódce przez (...) wnioskowanej przez pozwanego gwarancji bankowej,

6. art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, poprzez bezpodstawną w świetle treści tego przepisu ocenę Sądu I instancji, że zawarte w umowie portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z dnia 04.03.2013 r. warunki formalne wypłaty powódce gwarancji bankowej zakwalifikować należy do accidentalia negotii podczas gdy winny być one zaliczane do essentialia negotii,

L art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, poprzez brak uwzględnienia przez Sąd I instancji faktu, że umowa/stosunek gwarancji bankowej, może być pod rygorem nieważności zawarty wyłącznie na piśmie,

8. art. 509 § 1 k.c., poprzez bezpodstawne uznanie przez Sąd I instancji skuteczności przelewu na rzecz powódki rzekomej/nieistniejącej wierzytelności Banku (...) wobec pozwanego na mocy umowy z dnia 21.03.2017 r., w sytuacji gdy (...) nie przysługiwała żadna wierzytelność wobec pozwanego z „tytułu wypłaty powódce gwarancji bankowej”, albowiem gwarancja taka nigdy nie została powódce przez (...) skutecznie udzielona, a zatem dokonana przez (...) wypłata nie była wypłatą „z tytułu realizacji gwarancji” i nie mogła skutkować powstaniem roszczenia o zwrot przez pozwanego wydatków (...) z tytułu umowy zlecenia udzielania gwarancji, którego to (i tylko tego) wyraźnie dotyczyć miała wspomniana wyżej umowa przelewu,

9. art. 736 k.c., poprzez bezpodstawną w świetle tego przepisu ocenę Sądu I instancji, że brak odpowiedzi Banku (...) na ewentualnie złożoną mu przez pozwanego ofertę zawarcia umowy zlecenia udzielenia powódce gwarancji bankowej, w treści wniosku pozwanego z dnia 30.06.2015 r. „pozwala uznać, że stosunek zlecenia udzielenia gwarancji bankowej pomiędzy pozwanym i (...) został skutecznie nawiązany”,

10. art. 737 k.c., poprzez pominięcie, że przyjmujący zlecenie powinien działać ściśle wedle wskazówek dającego zlecenie i może od nich samodzielnie odstąpić jedynie w wyjątkowych okolicznościach

11. art. 742 k.c., poprzez nieuzasadnioną i błędną ocenę Sądu I instancji, że środki pieniężne przekazane powódce na jej wezwanie przez (...) tytułem wypłaty gwarancji” rzekomo udzielonej powódce przez (...) na zlecenie pozwanego, w

sytuacji gdy brak jest w sprawie niniejszej dowodów na to, aby taka gwarancja bankowa rzeczywiście została powódce udzielona przez (...) na piśmie, można traktować jako uzasadnione wydatki w rozumieniu tego przepisu oraz treści wniosku pozwanego z dnia 30.06.2015 r., jakie (...) poczynił w celu należytego wykonania ewentualnego zlecenia pozwanego i które winien on (...) zwrócić,

II. naruszenie przepisów procedury, które mogło mieć istotny wpływ na bieg i wynik sprawy tj. przepisu:

1. art. 227 k.p.c. oraz art. 229 k.p.c., poprzez brak uwzględnienia istotnych w sprawie faktów w postaci zapisów w „Warunków uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis”,

2. art. 231 k.p.c., poprzez formułowanie przez Sąd I instancji w zaskarżonym wyroku nieuprawnionych i opartych na błędnych przesłankach domniemań faktycznych, że:

1) pomiędzy pozwanym a Bankiem (...) faktycznie doszło do zawarcia/powstania stosunku (umowy) zlecenia udzielenia powódce gwarancji bankowej przez (...) na zabezpieczenie roszczeń powódki z umowy ugody nr (...) z dnia 30.06.2015 r., w oparciu o fakt złożenia (...) wniosku przez pozwanego o udzielenie takiej gwarancji powódce oraz brak dowodu w sprawie na to, aby (...) odmówił pozwanemu realizacji takiego zlecenia, mimo że brak odpowiedzi ze strony (...) na wniosek pozwanego nie sposób jest uznać za przyjęcie przez (...) ewentualnej oferty pozwanego zawarcia z nim umowy zlecenia gwarancji bankowej, w szczególności w sytuacji gdy (...) nie przystąpił niezwłocznie do jej realizacji oraz nigdy nie udzielił powódce wspomnianej gwarancji,

2) pomiędzy powódką a Bankiem (...) faktycznie doszło do zawarcia/powstania stosunku (umowy) gwarancji bankowej, na zabezpieczenie roszczeń powódki z umowy ugody nr (...) z dnia 30.06.2015 r., jak można sądzić w oparciu o fakt wypłaty przez (...) sumy takiej gwarancji na żądanie powódki, pomimo braku w sprawie dowodu zawarcia takiej umowy na piśmie, co jest przesłanką ważności umowy gwarancji bankowej,

3. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez bezpodstawne uznanie przez Sąd I instancji, że:

1) pomiędzy pozwanym a Bankiem (...) faktycznie doszło do zawarcia/powstania stosunku (umowy) zlecenia udzielenia powódce gwarancji bankowej przez (...) na zabezpieczenie roszczeń powódki z umowy ugody nr (...) z dnia 30.06.2015 r., podczas gdy umowa taka nie została pomiędzy pozwanym a (...) nigdy zawarta,

2) pomiędzy powódką a Bankiem (...) faktycznie doszło do zawarcia/powstania stosunku (umowy) gwarancji bankowej, na zabezpieczenie roszczeń powódki z umowy ugody nr (...) z dnia 30.06.2015 r. oraz w wykonaniu rzekomego zlecenia pozwanego udzielenia takiej gwarancji bankowej powódce przez (...), podczas gdy brak jest jakichkolwiek dowodów, aby (...) udzielił powódce na piśmie takiej gwarancji bankowej,

3) pozwanego łączyły z Bankiem (...) tzw. stałe stosunki gospodarcze, uzasadniające w świetle treści przepisu art. 68(2) kc., przyjęcie tezy, że (...) po otrzymaniu wniosku od pozwanego w sposób milczący przyjął zawartą w tym wniosku ofertę zlecenia (...) udzielenia powódce gwarancji bankowej, podczas gdy rodzaj/charakter dotychczasowych kontaktów gospodarczych pozwanego z (...), a także ich warunki oraz ich częstotliwość oraz brak dowodów na niezwłoczną realizację przez (...) oferty zlecenia pozwanego, wykluczały konkludentne zawarcie wspomnianej umowy zlecenia przez pozwanego i (...),

4) pozwany jako „dający zlecenie (...) udzielenia gwarancji na rzecz danego beneficjenta (Banku Kredytującego) w istocie zgadzał się na blankietowe określenie wymogów formalnych, jakie musi spełnić beneficjent, ażeby uzyskać od gwaranta spełnienie świadczenia” podczas gdy pozwany w treści swego wniosku akceptował zapisy dokumentów wprost odwołujących się do portfelowa linii gwarancyjnej de minimis nr (...),

5) „Dla ważności, jak i dla późniejszego wykonywania umowy zlecenia między pozwanym a (...) nie miały już znaczenia modyfikacje umowy ramowej między (...) a powódką (...) S.A., którą była umowa portfelowa linii gwarancyjnej

de minimis nr (...). „ podczas gdy modyfikacje przez powódkę i (...) umowy ramowej skutkowały nienależytym wykonaniem umowy zlecenia przez (...),

6) umowa portfelowa linii gwarancyjnej de minimis nr (...) „określała tylko accidentalia negotii poszczególnych gwarancji udzielanych powódce przez (...) w ramach realizacji konkretnych zleceń kredytobiorców, które to konkretne zlecenie zawierały określenie essentialia negotii tych gwarancji.”, podczas gdy warunki formalne gwarancji bankowej są essentialia negotii stosunku gwarancji,

7) „treść zlecenia (wniosku) pozwanej udzielenia gwarancji bankowej przez (...) dopuszczała, że inne warunki gwarancji, niż te, które określono w zleceniu (wniosku) będą zależały od tego co postanowią strony stosunku gwarancji, a tym samym to po stronie stron stosunku gwarancji ((...) jako gwaranta i (...) S.A. jako beneficjenta gwarancji) leżało określenie warunków formalnych realizacji gwarancji,” w sytuacji gdy w momencie składania przez pozwanego wniosku do (...) o udzielenie powódce gwarancji bankowej obowiązywały już (były pomiędzy powódką i (...) ustalone), wiążące ich warunki udzielania przez (...) gwarancji bankowych w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis,

III. błąd w ustaleniach faktycznych sprawy, polegający na bezpodstawnym ustaleniu przez Sąd I instancji na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, że powódka faktycznie załączyła do wysłanego przez siebie go Banku (...) „wezwania do zapłaty z tytułu gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis z 29.12.2016 r. z załącznikami (k. 488-529v). „ [str. 16 uz. wyr.], wszystkie dokumenty wymienione w treści tego wezwania jako jego obligatoryjne załączniki, podczas gdy w rzeczywistości wśród dokumentów (przesłanych (...) przez powódkę załączników do tego wezwania) przedłożonych do akt sprawy (k. 488-529v) przez (...), na wniosek powódki oraz na żądanie Sądu I instancji, brak jest wymaganej umową portfelową linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z 4 marca 2013 r. „kopi weksła własnego in blanco Kredytobiorcy stanowiącego zabezpieczenie gwarancji potwierdzonej przez pracownika Banku Kredytującego za zgodność z oryginałem” z dnia 30.06.2015 r. (są tam jedynie kopie dwóch wcześniejszych weksli z dnia 03.10.2013 r. oraz z 06.02.2014 r., wystawionych przez przedstawicieli pozwanego jako zabezpieczenie dla wcześniej wnioskowanych przez pozwanego gwarancji (...) k. 513-514 akt sprawy).

W oparciu o przedstawione zarzuty wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa powoda w całości.

W uzasadnieniu rozwinięto zarzuty.

Powód wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu. W uzasadnieniu przedstawiono wywód akceptujący zaskarżone orzeczenie i jego motywy.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zgodnie z art. 382 k.p.c. Sąd II instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Z regulacji tej wywodzi się powszechnie, że postępowanie apelacyjne polega na merytorycznym rozpoznaniu sprawy, co oznacza, że wyrok sądu drugiej instancji musi opierać się na jego własnych ustaleniach faktycznych i prawnych.

Oceniając w tym kontekście normatywnym zgromadzony w niniejszej sprawie materiał procesowy, w pierwszej kolejności stwierdzić więc należy, że Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, a poczynione ustalenia faktyczne (zawarte w wyodrębnionej redakcyjnie części uzasadnienia zaskarżonego wyroku) znajdują odzwierciedlenie w treści przedstawionych w sprawie dowodów. Sąd odwoławczy czyni te ustalenia częścią uzasadnienia własnego wyroku, nie znajdując potrzeby ponownego ich szczegółowego przytaczania (art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c.) Sąd odwoławczy nie dostrzegł zarazem w sprawie naruszenia przepisów procesowych, które mogłyby skutkować nieważnością postępowania.

W ten sam sposób Sąd odwoławczy traktuje również oceny prawne Sądu Okręgowego (art. 387 § 2¹ pkt 2 k.p.c.), z tą jednak uwagą, że ocena prawna sprawy wymaga w świetle przedstawionych zarzutów apelacyjnych istotnego rozwinięcia i uściślenia, co nastąpi w ramach odniesienia się do zarzutów apelacyjnych.

Oceniając zaskarżony wyrok w kontekście argumentów zawartych w apelacji w pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutów dotyczących naruszenia prawa procesowego. Dopiero bowiem przesądzenie poprawności ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia pozwałać będzie na ocenę żądań pozwu i zarzutów pozwanego w świetle norm prawa materialnego.

Odnosząc się zatem do rozbudowanej argumentacji pozwanego dotyczącej naruszenia prawa procesowego w pierwszej kolejności stwierdzić należy, że w znacznym zakresie stanowi ona powtórzenie wywodów dotyczących naruszenia prawa materialnego. Skarżący nie podważa bowiem w istocie żadnych konkretnych faktów, stanowiących podstawę faktyczną wyroku, lecz ponawia argumentację dotyczącą materialnoprawnej oceny tych faktów dokonanej przez Sąd Okręgowy,

Wywody pozwanego w znacznej części odnoszą się więc do poprawności oceny prawnej stanu faktycznego np. (z perspektywy normy art. 68 k.c. czy też w płaszczyźnie zastosowanych przez sąd przepisów prawa materialnego np. jeśli chodzi o dojście do skutku umowy między (...) a pozwanym).

Zarzuty naruszenia prawa procesowego podważające poprawność oceny materiału dowodowego (przebiegu postępowania dowodowego) powinny natomiast odnosić się ściśle do faktów przyjętych przez sąd za wykazane lub nieudowodnione (na podstawie oceny dowodów) względnie wskazywać na uchybienia, które spowodowały błędne pominięcie lub dopuszczenie dowodu. Zarzuty naruszenia prawa procesowego uzasadniane argumentacją odbiegającą od określonego wyżej ich znaczenia prawnego, nie mogą wpływać na ocenę rozstrzygnięcia. Sąd bowiem związany jest zarzutami prawa procesowego i (poza niewystępującą w sprawie kwestią nieważności postępowania) nie ma kompetencji by badać procesowo-prawną poprawność czynności Sądu I instancji w płaszczyźnie niepodniesionej w zarzutach.

Odnosząc się do szczegółów argumentacji pozwanego stwierdzić należy po pierwsze, że nie znajduje uzasadnienia zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c.

Norma art., 227 określa bowiem jakie fakty są przedmiotem dowodu w postępowaniu cywilnym ograniczając płaszczyznę postępowania dowodowego w procesie (a zatem także prawo stron do żądania przeprowadzenia dowodu) do faktów istotnych dla rozstrzygnięcia. Ocena znaczenia faktu należy do sądu i jest wynikiem wstępnej kwalifikacji prawnej roszczenia procesowego (odpowiednio – zarzutów merytorycznych strony pozwanej). Naruszenie tej normy polegać może więc na błędnym przyjęciu, że fakt objęty wnioskiem dowodowym pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia (względnie dopuszczeniu dowodu dla oceny prawdziwości twierdzeń stron co do faktu nieistotnego). Twierdząc, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia tego przepisu skarżący nie zarzuca zaś sądowi pominięcia dowodu z „Warunków uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis” (w dalszym toku rozważań dokument ten określany będzie jako ogólne warunki). Sąd dowód bowiem dopuścił i przyjął za podstawę faktyczną swoich ustaleń. Skarżący poprzestaje zaś na twierdzeniach o nieuwzględnieniu wszystkich wniosków, jakie wywodzić należało z tego dokumentu. Nie sposób zatem w tym kontekście twierdzić że doszło do naruszenia art. 227 k.p.c.

Te same uwagi dotyczą połączonego z zarzutem naruszenia art. 227 k.p.c. kwestionowania poprawności zastosowania art. 229 k.p.c. Ta norma z kolei pozwala sądowi na tzw. bezdowodowe poczynienie ustaleń faktycznych (przyjęcie bez dowodu za element rozstrzygnięcia faktów przyznanych przez strony). Naruszenie tej normy polegać może na błędnym przyjęciu, że fakt nie wymaga dowodu (pozostaje bezsporni między stronami). Nie wskazano w apelacji tego rodzaju argumentów, które taki zarzut mogłyby uzasadniać.

Z kolei zarzucając naruszenie art. 231 k.p.c. pomija skarżący, że Sąd Okręgowy w żadnym fragmencie swojej argumentacji nie przyjął domniemania faktycznego za podstawę ustalenia któregokolwiek z faktów przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia. Wynikająca z art. 231 k.p.c. konstrukcja domniemania faktycznego opiera się o wnioski logiczne (korygowane przez względy wynikające z zasad doświadczenia życiowego) polegające na wyprowadzeniu wniosku o zaistnieniu określonego zdarzenia jako naturalnej (logicznej) konsekwencji innego (udowodnionego w sprawie faktu). Zarzut naruszenia art. 231 k.p.c. powinien podważać podstawę domniemania (poprawność oceny sądu co do udowodnienia faktu będącego podstawą wniosku) lub jego wnioski (np. poprzez zanegowanie poprawności rozumowania sądu co do powiązania logicznego między faktem dowiedzionym i faktem domniemanym albo wykazanie przeciwieństwa faktu domniemanego). W apelacji wywodu takiego nie przeprowadzono w istocie kwestionując (ze względu na niezachowanie formy ad solemnitatem) możliwości przypisania (...) oświadczenia o udzieleniu gwarancji bankowej oraz materialnoprawną poprawność przyjęcia przez sąd skutku prawnego „milczenia (...)” po złożeniu przez pozwanego wniosku o objęcie jego długu gwarancją bankową. Kwestie te zostaną omówione w ramach oceny zarzutów naruszenia prawa materialnego.

Prezentując zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. wskazuje skarżący szereg kwestii które mają świadczyć jego zdaniem o błędnym zastosowaniu tej normy.

Norma ta jednak dotyczy wyłącznie etapu oceny dowodów, w którym sąd przed ostatecznym przyjęciem rozstrzygnięcia przesłankowo przesądza wartość dowodową poszczególnych, zaprezentowanych w sprawie (dopuszczonych i przeprowadzonych) dowodów. Błędnie zatem rozciąga skarżący stosowanie tego przepisu na proces oceny znaczenia prawnego poszczególnych (uznanych za udowodnione) faktów. Wyniki tego procesu myślowego bowiem (jak wskazano wyżej) kwalifikować należy w istocie jako element oceny prawnej powództwa.

Przypomnieć zatem należy, że zgodnie z art. 233 k.p.c., wiarygodność i moc dowodów Sąd ocenia według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27.09.2002 r., II CKN 817/00). Stąd też zarzucenie naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów może polegać tylko na podważeniu podstaw tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2004 roku, sygn. akt IV CK 274/03). Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga więc wykazania, że sąd naruszył opisany wzorzec oceny i uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, względnie pominął istotne elementy materiału dowodowego. Tylko takie uchybienia (jako w istocie wypaczające ustawowy wzorzec oceny) mogą być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia: 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99, 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99). Na płaszczyźnie procesowej, skuteczność zarzutu dokonania przez Sąd I instancji błędnych ustaleń faktycznych, uzależniona jest od wykazania, iż Sąd ten wadliwie ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a tym samym naruszył art. 233 § 1 k.p.c.

Apelujący nie przedstawił wywodu uzasadniającego naruszenie przez Sąd Okręgowy opisanego wzorca oceny dowodów.

Jak wskazano wyżej - analiza argumentacji zawartej w uzasadnieniu apelacji wskazuje zaś na to, że skarżący podnosząc zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. nie tyle kwestionuje poprawność oceny materiału dowodowego i prawidłowość ustalonej przez Sąd Okręgowy podstawy faktycznej wyroku, co neguje jej ocenę materialnoprawną. W taki sposób należy oceniać przesądzenie przez sąd, że w następstwie (niepodważonych w sprawie) oświadczeń pozwanej spółki

(w powiązaniu z oceną prawną zachowania się (...)) doszło do zawiązania stosunku prawnego między pozwanym i poprzednikiem prawnym powoda. Analogiczna uwaga dotyczy oceny czy (...) udzielił gwarancji bankowej.

Nie zawarł też Sąd Okręgowy w ramach wyodrębnionej redakcyjnie części uzasadnienia wyroku rekonstruującej podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, ustaleń co do „stałych stosunków gospodarczych między pozwanym i (...), czy też zgody pozwanego na „blankietowe określenie wymogów formalnych”. Stąd też bezzasadne jest kwestionowanie poprawności tego rodzaju ustalenia. Podobnie, błędnie przenosi skarżący na płaszczyznę stosowania normy art. 233 k.p.c. wywody Sądu Okręgowego dotyczące kwalifikacji prawnej postanowień umowy kredytowej (przyjęcia, że stanowiły one jedynie *accidentalia negotii*), oraz wnioski prawne wywodzone z treści wniosku o udzielenie gwarancji.

W uzasadnieniu apelacji także nie odniesiono się do oceny dowodów przyjętych przez sąd jako wiarygodne i nie wykazano, by Sąd błędnie przyjął walor wiarygodności (względnie stwierdził jej brak) w odniesieniu do któregośkolwiek źródła dowodowego prezentowanego w sprawie, względnie błędnie przyznał moc dowodową (lub jej pozbawił).

Z tych przyczyn zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. uznany by musi za bezzasadny.

Odrębnie formułuje skarżący zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Nie wskazuje przy tym apelujący na to, jakie normy prawa procesowego miałyby zostać przez Sąd naruszone i skutkować zarzucanym błędem.

Wyjaśnić więc należy, że ustalenia faktyczne są wynikiem stosowania reguł (norm) prawa procesowego. Fakty przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia stanowią wynik procesowej weryfikacji twierdzeń stron co do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, ewentualnie uzupełnianych o fakty znane powszechnie i fakty znane sądowi z urzędu (art. 228 k.p.c.).

Weryfikacja twierdzeń stron następuje w oparciu o przepisy prawa procesowego. Fakty przytaczane przez strony zasadniczo wymagają dowodu i na stronach (zgodnie z art. 232 k.p.c.) spoczywa ciężar przytoczenia faktów oraz dowodów. Bez przeprowadzenia postępowania dowodowego Sąd może czynić ustalenia faktyczne jedynie co do faktów przyznanych przez stronę przeciwną (w sposób wyraźny – art. 229 k.p.c. lub w sposób dorozumiany - art. 230 k.p.c.), faktów objętych domniemaniami faktycznymi (art. 231 k.p.c.) lub prawnymi (art. 234 k.p.c.).

Sądowa ocena dowodów i uznanie ich wiarygodności oraz mocy dowodowej odbywa się na podstawie kompetencji określonych w art. 233 k.p.c. Na podstawie tej oceny Sąd uznaje określone fakty za udowodnione (czyni je podstawą rozstrzygnięcia) lub uznając za niewykazane pomija przy rozstrzygnięciu.

Zatem formułując zarzut „błędu w ustaleniach faktycznych” strona skarżąca winna wykazać, które z przytoczonych reguł procesowoprawnych Sąd I instancji naruszył, uznając za udowodnione (względnie bezsporne lub z innych przyczyn nie wymagające dowodu) fakty kwestionowane w apelacji. Twierdzenie o błędzie w ustaleniach faktycznych powinno być więc odnoszone (zwłaszcza w przypadku apelacji redagowanej przez zawodowego pełnomocnika) do konkretnej normy prawa procesowego, która miałaby być wadliwie przez Sąd zastosowana. Brak odniesienia argumentacji do właściwych przepisów powoduje, że zarzuty apelacyjne pozostają polemiką z ustaleniami Sądu I instancji polegającą (jak w niniejszej sprawie) na ponownej prezentacji własnego stanowiska strony co do przebiegu zdarzeń. Przypomnieć też należy, że Sąd odwoławczy związany jest zarzutami naruszenia prawa procesowego (por. np. mająca moc zasady prawnej uchwała składu 7 sędziów SN z dnia 31 stycznia 2008 III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55). W tym kontekście zaniechanie wskazania przez pełnomocnika skarżącego, jakie naruszenia przepisów prawa procesowego miałyby wpływać na błędne ustalenie faktów powoduje, że tak formułowany zarzut nie może podlegać prawidłowej weryfikacji na etapie postępowania odwoławczego.

Odnosząc się jednak do argumentacji skarżącego przypomnieć należy że w apelacji ograniczono wywód do twierdzenia, że Sąd błędnie ustalił, iż do skierowanego do gwaranta wezwania do spełnienia świadczenia pieniężnego beneficjent gwarancji dołączył właściwy odpis weksla *in blanco*. W tym wypadku skarżący pomija treść ustaleń faktycznych. Sąd ustalił bowiem jedynie, że jako jeden z załączników do wezwania wymieniono kopię weksla własnego *in blanco*. Nie wskazał Sąd zwłaszcza daty tego weksla czy też innych danych indywidualizujących weksel *in blanco* przed jego wypełnieniem. Następnie Sąd ustalił, że załącznik taki (a więc odpis weksla *in blanco*) faktycznie dołączono

do wezwania, powołując się na dokumenty przesłane na żądanie Sądu przez gwaranta przy piśmie (...) z dnia 11 października 2019. Z treści pisma wynika, że podmiot ten przesłał „dokumentację w formie kopii” przesłaną wraz z wezwaniem do zapłaty gwarancji.

Skarżący zauważa, że wśród tej dokumentacji przesłano dwa odpisy weksli in blanco. Pozwany nie podważył zarazem wiarygodności dokumentacji przedstawionej przez (...). Zatem ustalenia Sądu co do treści wezwania do zapłaty oraz dokumentów składających się na załączniki do tego pisma nie mogą być uznane za wadliwe (błędne). Inną sprawą nie wchodzącą w zakres ustaleń jest natomiast ferowana przez skarżącego kwestia skuteczności prawnej złożenia odpisu weksla in blanco opatrzonego inną (wcześniejszą) datą niż deklaracja wekslowa mająca stanowić podstawę do jego wypełnienia przez gwaranta dana w celu zabezpieczenia roszczenia gwaranta wobec pozwanego o zwrot kwoty wypłaconej tytułem gwarancji. W tym kontekście jednak kwestia ta nie może uzasadniać zarzutów dotyczących podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa materialnego wstępnie należy zaznaczyć, że skarżący wprawdzie trafnie eksponuje wątpliwości w ocenie prawnej przyjętej przez Sąd Okręgowy, to jednak argumentacja ta nie zmienia oceny wyroku jako prawidłowego. Wywód Sądu Okręgowego wymaga jednak pewnych korekt i uzupełnień.

Po pierwsze więc Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że gwarancja bankowa jako czynność bankowa sensu stricto (art. 5 ust. 1 pkt. 4) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1896 z późn. zm., dalej cytowanej jako pr. bank.) znajduje swoją regulację w art. 81 – 84 tej ustawy. Niewątpliwie też ustawa w art. 81 reguluje wyłącznie istotę gwarancji (przyjmując, że jest nią jednostronne zobowiązanie banku-gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji - bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku. Trafnie dostrzega skarżący że ustawa wymaga, by oświadczenie gwaranta nastąpiło na piśmie pod rygorem nieważności (art. 81 ust. 2 pr. bank).

Z kolei jednak dostrzec należy, że sama treść zobowiązania gwaranta może być (w granicach zasady swobody umów) ukształtowana przez strony także jeśli chodzi o przesłanki aktualizujące świadczenie gwaranta i określające jego wysokość.

Zatem strony mogą przyjąć, że świadczenie gwaranta będzie spełniane w częściach w przypadku aktualizacji przyjętych umownie przesłanek. Zobowiązanie gwaranta może stanowić odrębne oświadczenie (odrębną umowę), lecz może być też zawarte w treści umowy obejmującej szersze spektrum współpracy między gwarantem i beneficjentem gwarancji

Różnie też może być kształtowany zakres odpowiedzialności gwaranta i przesłanki aktualizujące obowiązek zapłaty.

Stosownie do brzmienia art. 81 pr. bank. gwarant w celu zabezpieczenia wierzytelności zobowiązuje się do zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej po zaktualizowaniu się przewidzianych w gwarancji przesłanek. Ustawa w art. 81 pozostawia zatem stronom swobodę w określeniu „warunków zapłaty” – a więc przesłanek aktualizujących obowiązek spełnienia świadczenia przez gwaranta. Przyjmuje się w nauce, że gwarancja bankowa może być kształtowana w sposób pozwalający gwarantowi powoływać zarzuty dotyczące stosunku prawnego z którego wynika wierzytelność zabezpieczana (a więc konstruować zależenia powiązane kauzalnie z jego przedmiotem) ale też wyłączać tego rodzaju możliwość (kreując zobowiązanie kwalifikowane w nauce i orzecznictwie jako zobowiązanie o charakterze abstrakcyjnym (por. np. Z. Ofiarski, Prawo bankowe. Komentarz, Warszawa 2013, , s. 546-458 i tam cytowane piśmiennictwo oraz wypowiedzi judykatury) . W judykaturze do tej ostatniej grupy zalicza się te, w których płatność gwarantowanego świadczenia powinna nastąpić zgodnie z klauzulą "nieodwołalnie i bezwarunkowo, na pierwsze żądanie" (por. np. Wyrok SN z 21.08.2014 r., IV CSK 683/13, LEX nr 1514743.. Ze względu na skutki prawne wyodrębnia się w nauce np. gwarancję na pierwsze żądanie (gwarancja bezwarunkowa), warunkową (dokumentową), nieodwołalną, odwołalną itp. W judykaturze także akceptuje się szeroki zakres swobody stron, przyjmując, że można przyjąć w umowie taki model, w którym zobowiązanie gwaranta aktualizować się będzie tylko w razie spełnienia materialnych „warunków” zapłaty - rzeczywistego wystąpienia wypadku gwarancyjnego - np. niewykonania lub

nienależytego wykonania zabezpieczonego zobowiązania. W takim wypadku ziszczenie się tej przesłanki podlega dowodzeniu na zasadach ogólnych. Z drugiej strony dopuszcza się umowne ustalenie, że zobowiązanie gwaranta zaktualizuje się już w razie przedstawienia gwarantowi dokumentów - ściśle określonych w treści gwarancji – „stwierdzających” spełnienie „warunków” zapłaty (tzw. gwarancja dokumentowa). Wyjaśnia się w judykaturze, że zależy ono wówczas bezpośrednio od ziszczenia się jakichkolwiek przesłanek („warunków”) materialnoprawnych, leżących poza stosunkiem gwarancji.

Wreszcie można też ukształtować gwarancję jako „bezwarunkową” i „na pierwsze żądanie”, co sprowadza się do uzależnienia przez strony obowiązku zapłaty jedynie od skierowania doń przez beneficjenta żądania zapłaty ewentualnie połączonego z jego oświadczeniem, że zabezpieczone zobowiązanie nie zostało wykonane przez dłużnika (por. np. wywody zawarte w uzasadnieniu wyroku SN z 15.02.2018 r., IV CSK 86/17, LEX nr 2510245 i tam cytowane inne wypowiedzi judykatury).

W przypadku gwarancji autonomicznej (na pierwsze żądanie) zobowiązanie gwaranta ma charakter bezwarunkowy (obowiązek zapłaty jest niezależny od istnienia umowy w wyniku której gwarancja została udzielona a także od istnienia wierzytelności zabezpieczonej). Gwarant może odmówić spełnienia świadczenia wyłącznie w oparciu o zarzuty wynikające z umowy gwarancji (względnie powołując się na nadużycie prawa przez beneficjenta).

Przy uwzględnieniu opisanej swobody stron w kształtowaniu przesłanek aktualizujących obowiązek świadczenia przez gwaranta, gwarancja bankowa kwalifikowana jest w nauce i judykaturze jako osobiste i samoistne (nieakcesoryjne) zabezpieczenie wierzytelności. W tej konstrukcji prawnej przedmiotem zabezpieczenia jest wierzytelność przysługująca beneficjentowi gwarancji wobec dłużnika. Z uwagi na regulację zawartą w prawie bankowym przyjmuje się, że gwarancja bankowa stanowi jednostronnie zobowiązującą, nazwaną umowę prawa bankowego (pozakodeksowy typ umowy nazwanej).

Gwarancja jako umowa dochodzi do skutku poprzez złożenie przez gwaranta oświadczenia woli i jego przyjęcie (akceptację) przez beneficjenta. Jedynie dla oświadczenia gwaranta wymagana jest forma pisemna pod rygorem nieważności (art. 81 ust 2 pr. Bank. - podobnie jak np. dla oświadczenia poręczyciela w art. 876 k.c.). Adresatem oświadczenia woli gwaranta jest beneficjent gwarancji. Oświadczenie woli beneficjenta (wyrażające akceptację zobowiązania) może być więc złożone w każdy sposób (stosownie do art. 60 k.c.)

Odróżniać należy zobowiązanie gwaranta wobec beneficjenta gwarancji regulowane w art. 81 ustawy od stosunku prawnego będącego podstawą zobowiązania banku do udzielenia gwarancji. W tym kontekście najczęściej wskazuje się, że podstawą udzielania gwarancji jest stosunek prawnego, który zazwyczaj łączy bank – gwaranta z dłużnikiem zabezpieczonej wierzytelności.

Modelowo (jak trafnie przyjmuje Sąd Okręgowy) udzielenie gwarancji beneficjentowi (zawarcie umowy między gwarantem i beneficjentem) poprzedzana jest umową między dłużnikiem a bankiem, w której dłużnik „zleca” najczęściej odpłatnie bankowi udzielenie gwarancji wierzycielowi (beneficjentowi). Zatem z perspektywy tego stosunku prawnego, udzielenie następnie gwarancji beneficjentowi (zawarcie umowy gwarancji) stanowi spełnienie przez gwaranta świadczenia wynikającego z umowy zawartej z dłużnikiem.

Jak wskazano udzielenie gwarancji kreuje jednak (co do zasady – przy braku odmiennej woli stron umowy) stosunek o charakterze nieakcesoryjnym (samoistnym, autonomicznym). Zatem wypłata sumy gwarancyjnej będzie już świadczeniem wynikającym z umowy gwarancji.

Ustawa prawo bankowe nie reguluje treści stosunku prawnego między dłużnikiem i bankiem - gwarantem. Zatem swoboda stron w jego ukształtowaniu będzie limitowana wyłącznie przez ustawowe granice zasady swobody umów (art. 353¹ k.c.). W tym też kontekście stwierdzić należy, że ustawa nie wymaga, by do udzielenia gwarancji doszło w wykonaniu umowy łączącej dłużnika z bankiem.

Nie można uznać za wykluczone i niedopuszczalne takich przypadków, gdy do udzielenia gwarancji dojdzie w wykonaniu umowy między wierzycielem (beneficjentem) a gwarantem. Umowa taka może zarazem zawierać w swojej treści oświadczenie o udzieleniu gwarancji. Treść ta może być zatem (w granicach zakreślonych norma art. 353¹ k.c.) kształtowana wolą stron. Zatem nie jest wykluczone udzielenie gwarancji dotyczącej zabezpieczenia wierzytelności przyszłych, które powstaną dopiero w toku działalności gospodarczej beneficjenta.

Warto zwrócić uwagę na to, że np. umowa poręczenia (stanowiąca podobnie jak gwarancja bankowa, osobiste zabezpieczenie wierzytelności) kreowana jest na podstawie umowy między poręczycielem i wierzycielem. Zatem w świetle zasady swobody umów nie można negować prawa wierzyciela i gwaranta do zawarcia takiej umowy, w której zobowiązanie banku odpowiadać będzie treści art. 81 Prawa bankowego.

Nie jest też wyłączone objęcie tego rodzaju zabezpieczeniem wierzytelności przyszłych (nieistniejących jeszcze w dacie udzielenia gwarancji). Tego rodzaju zabezpieczenie celowe może być w obrocie zwłaszcza wówczas, gdy beneficjent gwarancji zamierza dokonać w przyszłości czynności związanych z istotnym ryzykiem gospodarczym i dąży do repartycji tego ryzyka. Ustawa dopuszcza udzielenie osobistego zabezpieczenia wierzytelności przyszłych np. poprzez poręczenie (art. 878 k.c.).

Zawarcie przez beneficjenta i gwaranta (bez „zlecenia” dłużnika) umowy gwarancji bankowej w celu zabezpieczenia wierzytelności przyszłych, jakie powstaną dopiero w toku działalności beneficjenta, uzasadnianej np. potrzebami gospodarczymi beneficjenta (poszukiwaniem ograniczenia ryzyka gospodarczego a zarazem dążeniem do podniesienia atrakcyjności gospodarczej (efektywności) oferowanych przezeń w toku działalności usług nie sprzeciwia się ani przepisowi ustawy ani też zasadom współzycia społecznego. Umowa w takiej konfiguracji podmiotowej i o opisanym przedmiocie zabezpieczenia, nie popada te w sprzeczność z właściwościami (naturą) kreowanego stosunku prawnego). Jako taka zatem nie może być uznana za naruszająca granice zasady swobody umów. Zatem także udzielenie gwarancji w celu zabezpieczenia wierzytelności przyszłych może wynikać wyłącznie ze współpracy gospodarczej beneficjenta i gwaranta (w tym sensie nie wymaga „zlecenia” pochodzącego od dłużnika zabezpieczanej wierzytelności).

W niniejszej sprawie uwzględniać należy to, że umowa portfelowej linii gwarancyjnej została zawarta (jak wyraźnie przedstawiono w jej treści) w powiązaniu z prowadzonym przez władze publiczne programem wspierania przedsiębiorczości i miała stanowić formę (w sensie ekonomicznym) pomocy publicznej de minimis dla kredytobiorców będących małymi przedsiębiorcami (zakwalifikowanymi jako mikroprzedsiębiorcy względnie mali albo średni przedsiębiorcy). Jak wynika z samej treści umowy, zawierana była ona na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2014 r. w sprawie udzielania przez Bank (...) pomocy de minimis w formie gwarancji spłaty kredytów (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1969 z późn. zm.). Rozporządzenie to precyzowało tryb i zakres udzielenia pomocy publicznej przy użyciu tego rodzaju instrumentu prawnego.

Przyjąć więc trzeba, że udzielenie gwarancji przez (...) na podstawie tej umowy pozwalało powodowi na oferowanie adresatom pomocy publicznej kredytów o korzystniejszych warunkach (np. jeśli o sposoby zabezpieczenia, wymagania co do zdolności kredytowej itp.), niż działałoby się to, gdyby pomoc publiczna de minimis nie była udzielana a klientom banku (kredytobiorcom) – skorzystanie z pomocy publicznej.

W tym kontekście faktycznym i prawnym należy więc dokonywać wykładni samej umowy a także oświadczenia kredytobiorcy składanego w ramach jego „wniosku o udzielenie gwarancji spłaty kredytu”.

Udzielenie gwarancji przez (...) na podstawie umowy portfelowej linii gwarancyjnej było przesłanką dla transferu (w sensie ekonomicznym) pomocy publicznej na rzecz jej adresatów. Przyjęte w umowie określenie „gwarancji jednostkowej” nie może być w tym świetle rozumiane jako nowy (odrębny) stosunek prawny (odrębna gwarancja bankowa). W istocie bowiem udzielenie kredytu i objęcie konkretnego kredytobiorcy pomocą publiczną precyzowało jedynie (w płaszczyźnie stosunku prawnego między gwarantem i beneficjentem gwarancji) treść zobowiązania gwaranta (konkretyzowało zakres odpowiedzialności w granicach „limitu gwarancji”).

„Wniosek o udzielenie gwarancji spłaty kredytu” zawierał w sobie bowiem oświadczenie o akceptacji „zasad udzielania wnioskowanej gwarancji” określonych w ogólnych warunkach. Treść tych warunków w istocie odpowiadała treści umowy między powodem i (...) dotyczącej gwarancyjnej linii portfelowej. Zatem wniosek miał w istocie umożliwić partycypację wnioskodawcy w gwarancji udzielonej tą właśnie umową (do kwoty stanowiącej limit gwarancyjny). Jednocześnie we wniosku zawarto zobowiązanie wnioskodawcy względem (...) do zwrotu kwoty wypłaconej z tytułu gwarancji jej beneficjentowi w przypadku skorzystania z zabezpieczenia. Oświadczenie to należy lokować w kontekście relacji pozwanego z powodowym bankiem w ramach, której pozwany dążył do zawarcia umowy kredytu a zarazem do uzyskania pomocy publicznej oferowanej przez władze publiczne w ramach (realizowanego przez (...)) programu pomocy de minimis.

Przyjęty przez (...) sposób udzielania pomocy (mający swoje oparcie prawne w regulacji cytowanego wcześniej rozporządzenia Ministra Finansów) sprowadzał się do tego, że (...) (gwarant publiczny) swoje czynności ograniczył do zawarcia umowy portfelowej linii gwarancyjnej i ustalenia (wraz z bankiem kredytującym) zasad współpracy, jeśli chodzi o udzielanie pomocy publicznej przedsiębiorcom. Następnie (...) dokonywać miał na żądanie banku wypłaty kwoty stanowiącej odpowiednią część limitu gwarancyjnego ustalonej na podstawie „gwarancji jednostkowej” przypadającej na konkretnego klienta powodowego banku.

Współpraca (...) z powodem opierała się zatem o założenie, że to powód będzie oferował przedsiębiorcom, którzy spełniali kwalifikacje wymagane dla ubiegania się o pomoc publiczną de minimis, kredyt, którego zabezpieczeniem była (stanowiąca formę pomocy publicznej) gwarancja. Powód badał zdolność kredytową klienta i ustalała czy spełnia on przesłanki pozwalające na objęcie go pomocą publiczną w tej formie. Powód też odbierał od klienta wnioski dotyczące objęcia pomocą i przygotowywał z klientem dokumentację niezbędną dla kreacji stosunku prawnego między kredytobiorcą (dłużnikiem) a gwarantem (odbierał od kredytobiorcy wymagane przez gwaranta zabezpieczenia i oświadczenia).

Na podstawie tych dokumentów powód (samodzielnie bez udziału (...)) decydował o uznaniu, że klient jest objęty „portfelową linią gwarancyjną” czego wyrazem było umieszczenie umowy kredytu w (kreowanym w ramach umowy między powodem a (...)) rejestrze i udzieleniu kredytu.

Po udzieleniu kredytu (i wpisaniu umowy do rejestru) klient był uznawany za korzystającego z pomocy publicznej. W warunkach ogólnych, które (jak wskazano wyżej) klient musiał wyraźnie zaakceptować („Warunkach uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis”) i umowie portfelowej linii gwarancyjnej określono sposób ustalania ekonomicznej wartości tej pomocy i zarazem tryb zaświadczenia o skorzystaniu z niej. Ani umowa ani warunki uzyskania gwarancji nie formowały wymagania co do dodatkowych oświadczeń (...) dla objęcia klienta banku pomocą czy też udzielenia powodowemu bankowi „gwarancji jednostkowej” przez (...).

W tym świetle (po pierwsze) nie ma podstaw, by przypisywać oświadczeniu klienta zawartemu we „wniosku o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis) oferty zawarcia umowy zlecenia (jak czyni to Sąd Okręgowy). Sąd opiera się na literalnym brzmieniu (ukierunkowaniu oświadczenia przez użycie sformułowanie „wniosek o udzielenie gwarancji” i wskazaniu jego adresata jako (...)). Jednak w istocie oświadczenie pozwanego odczytywane w kontekście umowy między bankami i ogólnych warunków, traktowane być musi jako wyraz woli wzięcia udziału (partycypacji) w programie dystrybucji pomocy publicznej. Oświadczenie to stanowiło więc nie tyle ofertę zawarcia umowy na podstawie, której gwarant publiczny miał udzielić dopiero gwarancji, co ofertę zawarcia, umowy na podstawie której pozwany korzystać miał z pomocy publicznej akceptując „warunki” udzielenia tej pomocy .

Istotą tej umowy było (w zamian za objęcie umowy kredytu zawieranej z powodem gwarancja udzieloną uprzednio przez (...) powodowi) zobowiązanie do zapłaty prowizji i zwrotu kwoty wypłaconej tytułem gwarancji wraz z odsetkami umownymi. Umowa ta zatem nie kreowała stosunku zlecenia. Kwalifikować ją należy jako umowę nienazwaną, kreującą stosunek prawny między pozwanym a (...), którego treścią było (w zamian za objęcie ochroną gwarancyjną)

przyjęcie przez pozwanego odpowiedzialności za zapłatę kwoty, która poniesiona miałaby być przez (...), gdyby powód skorzystał z prawa wynikającego z udzielonej gwarancji. Z chwilą wypłaty gwarancji (...) miał więc uzyskać roszczenie do kredytobiorcy o zapłatę równowartości wypłaconej kwoty. Zatem w istocie wykreowano umowny stosunek prawny oparty o konstrukcję zbliżoną do regresu (sensu largo).

Po drugie z treści umowy portfelowej linii gwarancyjnej wynika jednoznacznie to, że powód był upoważniony do działania w imieniu i na rachunek (...). To powód bowiem odbierał oświadczenia (w tym „wnioski” i oświadczenia woli kreujące zabezpieczenia) od klientów ubiegających się o pomoc publiczną de minimis . Powód też oceniał samodzielnie ich zdolność kredytową spełnienie innych przesłanek, od których (...) uzależniał udzielenie pomocy. Powód wreszcie decydował (zgodnie z kryteriami przyjętymi w umowie „portfelowej linii gwarancyjnej”) o umieszczeniu umowy kredytowej w rejestrze prowadzonym na podstawie umowy.

Przyjąć więc należy, że powód działał w tej płaszczyźnie jako pełnomocnik (...) i wskutek jego czynności doszło z jednej strony do kreacji stosunku obligacyjnego między (...) a pozwanym z którego wynika dochodzone w sprawie roszczenie . Z drugiej strony zaś działania powoda z pozwanym doprowadziły do skonkretyzowania obowiązków (...) jako gwaranta (poprzez objęcie kredytu udzielonego pozwanemu zabezpieczeniem w postaci gwarancji bankowej wynikającej z umowy portfelowej linii gwarancyjnej).

W tym kontekście należy też interpretować pojęcie gwarancji jednostkowej wynikające z tejże umowy. W istocie bowiem nie można tego pojęcia definiować (jak przyjmuje to Sąd Okręgowy i skarżący) jako „odrębnej” prawnie umowy gwarancji zawartej między (...) i powodem w wyniku wykonania przez gwaranta „zlecenia” pozwanego. W świetle §9 umowy portfelowej linii gwarancyjnej bowiem, gwarancja „jednostkowa” służyła zdefiniowaniu granic świadczenia gwaranta (prawa beneficjenta do żądania wypłaty świadczenia z tytułu umowy gwarancji). Zatem w płaszczyźnie stosunku prawnego gwarancji bankowej (a więc stosunku między powodem jako beneficjentem i (...) jako gwarantem), pojęcie gwarancji jednostkowej definiowało granice odpowiedzialności gwaranta za zabezpieczenie wiarytelności beneficjenta ze skonkretyzowanego stosunku kredytowego (umowy kredytu).

W stosunku prawnym między (...) i pozwanym (jako dłużnikiem wiarytelności stanowiącej przedmiot zabezpieczenia) pojęcie gwarancji jednostkowej wyznaczało z jednej strony wartość pomocy publicznej uzyskanej przez pozwanego z drugiej zaś determinowało treść i zakres roszczenia „zwrotnego (...) w przypadku spełnienia świadczenia gwarancyjnego na rzecz beneficjenta.

W ramach stosunku umownego między powodem a pozwanym zaś „gwarancja jednostkowa” determinowała zakres gwarancyjnego zabezpieczenia kredytu udzielonego przez powoda pozwanemu.

Jak jednak wskazano w płaszczyźnie stosunku prawnego między gwarantem i beneficjentem gwarancji (w świetle jednoznacznego §9 w zw. z §3 umowy portfelowej linii gwarancyjnej), nie można przyjmować, że po złożeniu przez dłużnika wniosku zachodziła konieczność złożenia przez gwaranta oświadczenia o udzieleniu „gwarancji jednostkowej”. Posłużenie się tym pojęciem nie może zatem stanowić argumentu dla przyjęcia, że umowa portfelowej linii gwarancyjnej wymagała każdorazowo dodatkowego zawarcia między bankami umowy gwarancji (jednostkowej) podlegającej regulacji art. 81 ust 2 pr. bank. (a zatem (...) każdorazowo po złożeniu wniosku o udzielenie gwarancji jednostkowej miały składać powodowi oświadczenie woli w formie pisemnej kreujące dopiero gwarancję bankową).

Sąd Okręgowy (odwołując się do schematów prezentowanych zazwyczaj w literaturę prawa) zbyt kategorycznie (w oderwaniu od treści umowy między powodem a (...)) przyjął zatem za punkt wyjścia swoich rozważań uzasadniane dogmatycznie zapatrywanie , że podstawą udzielenia powinno być „zlecenie’ (utożsamione przez Sąd i skarżącego z umową zlecenia), a więc umowa zawarta między dłużnikiem a gwarantem.

Nie wyjaśnia Sąd Okręgowy swojej oceny, wedle której umowa między bankami (umowa portfelowej linii gwarancyjnej de minimis zawarta między powodem i (...)) miała wyłącznie walor umowy ramowej. Rozumowanie to pomija zaś jednoznaczne w swej wymowie brzmienie §3 umowy „portfelowej linii gwarancyjnej” w którym (...) wyraźnie oświadczył, że „ udziela” powodowi „we własnym imieniu i na własny rachunek” „gwarancji portfela kredytów” na

którą składają się „jednostkowe gwarancje spłaty kredytów wpisane przez powoda do „rejestru” określonego umową i do łącznej kwoty limitu gwarancji określonego w umowie.

W ocenie Sadu Apelacyjnego już to oświadczenie dookreślane przez §9 umowy, zawierało zobowiązanie, o którym mowa w art. 81 pr. bank. i samoistnie kreowało stosunek gwarancji bankowej. Świadczy o tym jednoznacznie brzmienie §9 umowy „portfelowej linii gwarancyjnej” określającego (w sposób zgodny z dyspozycją cytowanej normy) treść zobowiązania gwaranta w stosunku do powoda (gwarant zobowiązał się tam do wypłaty nieodwołalnie i na pierwsze pisemne żądanie kwoty odpowiadającej części kredytu objętej gwarancją zgodnie z postanowienia umowy „portfelowej linii gwarancyjnej”).

Zbędnie zatem Sąd poszukuje (dopiero) źródła zobowiązania (...) do udzielenia gwarancji w „zleceniu „ „umowie zlecenia” jaka dopiero w przyszłości miałyby być zawarta między (...) i pozwanym na podstawie wniosku o objęcie gwarancją. Wprawdzie oświadczenie to kreowało określony stosunek umowny między tymi stronami (o czym mowa niżej), to jednak nie było podstawą do udzielenia gwarancji powodowi (gdyż ta została udzielona wcześniej – w momencie podpisania umowy i obowiązywała zgodnie z tą umową).

Z przyczyn opisanych wyżej nie może zmienić tej konstatacji to, że w „umowie portfelowej linii gwarancyjnej” mowa jest o „gwarancjach jednostkowych” jako zabezpieczeniu poszczególnych kredytów jakie miał udzielać powód. Jak się wydaje z tego postanowienia wywodzi Sąd Okręgowy swoje przekonanie, że dla wykonania umowy międzybankowej konieczne były „czynności wykonawcze” w postaci zlecenia przez kredytobiorcę udzielenia gwarancji jednostkowej przez (...). Ta argumentacja stanowi też kanwę dla rozbudowanej argumentacji apelacyjnej dotyczącej zarzutów naruszenia szeregu przepisów prawa materialnego.

Uznając taką ocenę za bezzasadną w świetle treści umowy „portfelowej linii gwarancyjnej”, dodać należy też to, że oświadczenie pozwanego (z którego sąd wywodzi swoje racje) nie zawierało w swojej treści woli „zlecenia (...) udzielania gwarancji. Już literalne brzmienie tego oświadczenia wskazuje, że zawiera ono wniosek o „udzielenie gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis”. W kontekście wcześniejszych uwag co do znaczenia umowy między bankami przyjąć należy, że oświadczenie to miało umożliwić pozwanemu skorzystanie z pomocy de minimis w ramach istniejącego między bankami stosunku umownego (a nie kreowanie nowego stosunku umownego).

Przedstawione niezbędne uzupełnienie oceny prawnej dokonanej przez Sąd Okręgowy staje się punktem oceny zarzutów naruszenia prawa materialnego.

W tym kontekście nie ma racji skarżący twierdząc, że doszło w niniejszej sprawie do naruszenia art. 81 ust 2 pr. bankowego. Jak wskazano bowiem czyni zadość ustawowemu wymagani zachowania formy pisemnej oświadczenie gwaranta zawarte w umowie portfelowej linii gwarancyjnej (§3 i §9), skierowane do beneficjenta i zawierające zobowiązanie odpowiadające treści określonej w art. 81 ust. 1 prawa bankowego.

Nie doszło też do naruszenia art. 66 k.c. , 68 k.c. i 69 k.c. (pkt. 2. – 5. W ramach zarzutu naruszenia prawa materialnego). Z przyczyn wyjaśnionych wyżej nie można bowiem uznać że do zawarcia umowy gwarancji jednostkowej doszło w wyniku zlecenia przez pozwanego gwarantowi publicznemu ((...)) zawarcia umowy gwarancji z powodem. Stąd też bezprzedmiotowe staje się rozważanie wywodów skarżącego co do błędów w rozumowaniu Sądu, dotyczących milczącego przyjęcia oferty , zawarcia umowy zlecenia czy też istnienia stałych stosunków gospodarczych między tymi podmiotami.

Trafne, lecz pozostające bez znaczenia dla rozstrzygnięcia, są uwagi skarżącego co do kwalifikacji postanowień umowy portfelowej linii gwarancyjnej (pkt. I. 6. apelacji). Wyżej wyjaśniono już, że w ocenie Sądu odwoławczego §9 w zw. z §3 tej umowy zawiera bowiem wprost oświadczenie kreujące stosunek gwarancji bankowej (zobowiązanie gwaranta), i kształtuje treść umowy gwarancji (przyjmują opisaną wyżej konstrukcję gwarancji „na pierwsze żądanie” i „bezwartunkowej”) co determinuje sposób rozstrzygnięcia dalszych zarzutów skarżącego.

Nie wskazano w apelacji na argumenty uzasadniające skuteczność zarzutu naruszenia art. 65 §1 i §2 k.c. Skarżący nie ujmuje swojej argumentacji w (opisanym wyżej) kontekście jaki tworzy nie tyle sam wniosek pozwanego o udzielenie gwarancji, co treść stosunku prawnego między bankami oraz działanie (...) w ramach programu pomocy publicznej (w celu wykonania takiego programu).

Jak wynika z art. 65 §1 k.c. zaś wykładnia oświadczenia woli uwzględniać powinna właśnie kontekst (okoliczności) w jakich zostało ono złożone. Według art. 65 §2 k.c. nadać należy odpowiednie (pierwszorzędne) znaczenie celowi i zgodnemu zamiarowi stron umowy. W realiach sprawy (o czym była mowa wyżej) nie może być obojętne więc to, że umowa między pozwanym a powodem (i (...)) w istocie miała charakter adhezyjny. Pozwany nie negocjował jej treści jeśli chodzi o konstrukcję gwarancji i relacje między gwarantem a beneficjentem, czy też w płaszczyźnie własnej odpowiedzialności wobec gwaranta. Wnioski zaś wynikające ze wzajemnej relacji oświadczeń istotnych dla oceny treści praw i obowiązków między stronami składanych przez trzy podmioty (powoda pozwanego i (...)) zostały przedstawione wyżej i nie wymagają powtórzenia.

Przedstawiona wyżej ocena prawna dokonana przez Sąd odwoławczy czyni bezprzedmiotowymi zarzuty wysłowione w pkt. I. 1. ppkt. 2) – 4) apelacji. Dodać jedynie należy, że nie jest zrozumiałe odróżnianie w niniejszej sprawie stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu i takiego stosunku opartego o treść ugody zawartej przez pozwanego i powoda. Przypomnieć należy, że przez umowę ugody strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać. Ugoda zatem nie zmienia zatem kwalifikacji prawnej (źródła) stosunku prawnego będącego podstawą jej zawarcia. W szczególności nie zmienia więc „tytułu prawnego” obowiązku świadczenia dłużnika. W judykaturze przyjmowano wielokrotnie, że ugoda (sama w sobie) nie jest odnowieniem (ugodę należy odróżniać konstrukcyjnie od odnowienia). Dla kwalifikacji ugody jako zarazem umowy nowacyjnej (art. 506 § 1 k.c.) niezbędne jest, by w ramach wzajemnych ustępstw w zakresie istniejącego między stronami stosunku prawnego dłużnik zobowiązał się za zgodą wierzyciela spełnić inne świadczenie albo nawet to samo świadczenie, lecz z innej podstawy prawnej (por. np. wyrok SN z dnia 15 października 1999 r., III CKN 373/98, Wokanda 2000, nr 1, poz. 4). Podkreśla się, że ugoda zatem reguluje prawa i obowiązki stron w ramach istniejącego stosunku prawnego, który przez wzajemne ustępstwa zmienia, przekształca stan prawny, ale nie tworzy nowego stanu prawnego i nie może stanowić całkowicie nowej podstawy ustalonych już uprzednio praw i obowiązków (por. wyrok SN z dnia 1 października 2003 r., II CK 92/02, LEX nr 602225; postanowienie SN z dnia 11 marca 2010 r., IV CSK 429/09, LEX nr 678022).

W nauce formuluje się zatem trafnie wnioski, że ugoda nie tworzy nowej podstawy prawnej zobowiązania, nie prowadzi do wygaśnięcia poprzednio istniejącego stosunku prawnego. Zawarcie ugody pozostaje bez wpływu na istnienie tego stosunku prawnego, dopiero wykonanie ugody powoduje jego wygaśnięcie w całości bądź w części, w zależności od tego, czy wszystkie roszczenia były objęte treścią ugody (por. np. T. Bielska-Sobkowicz [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Tom V. Zobowiązania. Część szczegółowa, wyd. II, red. J. Gudowski, Warszawa 2017, art. 917)

W realiach niniejszej sprawy nie wynika z treści ugody zawartej między pozwanym i powodem, (której wykonanie przez dłużnika zostało objęte „gwarancją jednostkową” na podstawie „wniosku” pozwanego), by strony wyraziły wolę odnowienia zobowiązania. Ugoda jedynie modyfikowała obowiązki i prawa obu stron w zakresie istniejącego stosunku prawnego opartego o umowę kredytu. Nie narusza zatem (wbrew twierdzeniom skarżącego) zasad pomocy publicznej wyrażanych w umowie portfelowej linii gwarancyjnej do minimis objęcie zobowiązania pozwanego gwarancją udzieloną tą umową (zwłaszcza w sytuacji gdy zobowiązania wynikające z umowy kredytu przed zawarciem ugody także były zabezpieczone przez gwarancję udzieloną powodowi przez (...) na podstawie tej samej umowy).

Bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 509 k.c. Pozwany nie podważył w toku sporu tego, że powód uzyskał od gwaranta świadczenie wynikające z umowy gwarancji w części w jakiej zabezpieczała ona wiarygodność powoda wobec pozwanego. Nie przedstawiono żadnych racji, które powodowałyby że przelew wiarygodności o zwrot wartości tego świadczenia (mającej podstawę umowną w treści zobowiązania pozwanego określanego w sprawie jako wniosek o udzielenie gwarancji i powiązanych z tym oświadczeniem właściwych postanowień ogólnych warunków. W rezultacie

nie można przyjąć, że umowa przelewu z której powód wywodzi w niniejszej sprawie legitymację do dochodzenia roszczenia, nie wywołała skutków prawnych .

Ostatnia grupa zarzutów naruszenia prawa materialnego oparta jest o normy prawne dotyczące umowy zlecenia (art. 736, 737 i 742 k.c.). Wyżej wskazano, że nie ma podstaw prawnych, by przyjąć, że między pozwanym i bankiem (...) doszło do zawarcia umowy zlecenia w następstwie „wniosku o udzielenie gwarancji”. Już to czyni omawiana grupę zarzutów bezzasadnymi.

Po wtóre błędnie skarżący wywodzi (sugeruje), że spełnienie świadczenia przez gwaranta (wypłata sumy gwarancyjnej w granicach „gwarancji jednostkowej”) nastąpiło w wykonaniu umowy między pozwanym i (...). Świadczenie to nastąpiło w wykonaniu umowy gwarancji bankowej (której stronami były dwa banki – (...) i powód). Jak wyjaśniono wyżej, umowa gwarancji tworzy stosunek prawny (kreuje zabezpieczenie wierzytelności) o charakterze nieakcesoryjnym (autonomicznym). Treść tej umowy determinuje obowiązki gwaranta (w sposób oderwany od treści stosunku prawnego, który był podstawą udzielenia gwarancji). W istocie więc dla obowiązków gwaranta wobec beneficjenta gwarancji nie ma znaczenia treść umowy między nim i dłużnikiem zabezpieczonej wierzytelności.

W niniejszej sprawie w §9 umowy gwarancyjnej linii kredytowej gwarant zobowiązał się do zapłaty na rzecz beneficjenta „nieodwołalnie i na pierwsze żądanie” „niespłaconej kwoty kredytu objętej gwarancją”.

Sformułowania „nieodwołalnie” i „na pierwsze żądanie” mają głęboko utrwalone znaczenie w profesjonalnym obrocie gospodarczym (co znajduje potwierdzenie w z przedstawnym wyżej orzecznictwie SN) i w tym kontekście muszą być interpretowane. Ze sformułowania obowiązku zapłaty „na pierwsze żądanie” wywodzić zatem należy, że gwarant nie był uprawniony do odmowy spełnienia świadczenia z powołaniem się na zarzuty wynikające z umowy kredytu lub umowy łączącej go z dłużnikiem. Pozwany w chwili kiedy ubiegał się o objęcie wierzytelności z umowy kredytu gwarancją , oświadczył wyraźnie, że zna treść zasad udzielania gwarancji przez (...) i zobowiązał się (bez warunków) do zwrotu kwoty wypłaconej przez gwaranta w wykonaniu umowy gwarancji.

To powoduje (po pierwsze) , że nie można twierdzić, iż gwarant działał sprzecznie z treścią umowy łączącej go z pozwanym.

Po drugie jak wskazano wyżej przedmiotem powództwa w niniejszej sprawie jest roszczenie, do którego zaspokojenia zobowiązał się pozwany składając oświadczenie woli zawarte we wniosku o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu. Ten argument czyni zaś bezprzedmiotowym odwoływanie się do treści art. 742 k.c.

Z wywodów uzasadnienia apelacji wywodzić należy, że skarżący zarzuca nadto, że (...) wypłacił świadczenie mimo nieprzedłożenia przez beneficjenta kompletu dokumentów wymaganych zgodnie z §10 umowy portfelowej linii gwarancyjnej. W swojej argumentacji skarżący akcentuje kwestię dołączenia do żądania wypłaty odpisu weksla in blanco podpisanego w wprowadzie w celu zabezpieczenia roszczeń o zwrot wypłaconej sumy gwarancyjnej ale na podstawie wcześniejszego wniosku o udzielenie gwarancji Zarzut ten nie może zmieniać oceny zasadności roszczenia. Po pierwsze sformułowanie o obowiązku zapłaty na pierwsze żądanie zawarte w §9 (jak wynika z wcześniejszych uwag) powodowało obowiązek bezwarunkowego spełnienia świadczenia z umowy gwarancji. Po wtóre z §10 umowy wynika, że w przypadku złożenia wniosku niekompletnego (...) miał prawo do żądania jego uzupełnienia (lecz tylko w zakresie dokumentów, o których mowa w §10 ust 1.). Jak wynika z treści wezwania i dokumentów dołączonych do akt niniejszej sprawy do wezwania dołączone zostały kopie dwóch weksli in blanco podpisanych przez pozwanego oraz kopie deklaracji wekslowych. Z §10 umowy nie wynika, by (...) miał prawo dokonywać merytorycznej kontroli załączników do wniosku i odmówić wypłaty sumy gwarancyjnej („zwrócić wezwanie bez rozpatrzenia” - §10 ust 5) po przeprowadzeniu takiej kontroli. Prawo takie przysługiwało gwarantowi jedynie w przypadku, gdyby do wezwania nie zostały dołączone dokumenty określone jako jego załączniki. W świetle umowy zatem nie było więc dopuszczalne uchylene się od obowiązku zapłaty jedynie na tej podstawie, że weksel in blanco wystawiony przez dłużnika nosi datę inną (wcześniejszą) niż data (ostatniej) deklaracji wekslowej (zwłaszcza w sytuacji, gdy kolejne deklaracje w istocie

zmieniały jedynie wartość sumy wekslowej o którą weksel mógł być wypełniony przez wierzyciela). Stąd też także ta argumentacja nie może uzasadniać żądania oddalenia powództwa.

Skarżący nie wykazał w sprawie żadnych argumentów z których wynikałoby, że wskutek zapłaty należności przez gwaranta poniósł jakąkolwiek szkodę (do czego zdaje się zmierzać argumentacja odwołująca się do treści stosunku prawnego między pozwanym i (...)) W szczególności nie przedstawiono relewantnych zarzutów (np. zarzutu potrącenia). W rezultacie w sprawie nie występują żadne podstawy, które pozwalałyby na przyjęcie, że nie powstał (lub wygasł) umowny obowiązek pozwanego względem gwaranta, który zaktualizował się w wyniku wypłaty świadczenia na rzecz beneficjenta gwarancji.

Z przedstawionych przyczyn na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono o oddaleniu apelacji.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy rozstrzygnął zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania zawartą w art. 98 § 1 i 3 k.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), a do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Pozwany przegrał postępowanie apelacyjne w całości, stąd Sąd zobligowany był do zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego w postaci wynagrodzenia adwokata określonego na podstawie § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

W pkt. III wyroku na podstawie art. 113 ust. 1 k.p.c. obciążono pozwanego obowiązkiem zwrotu na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczonych kosztów sądowych, których nie miał obowiązku ponosić kurator sądowy. Na koszty te składa się opłata od apelacji oraz wynagrodzenie kuratora ustalone (odrębnym postanowieniem) na kwotę 4050 zł. Na podstawie §1 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. poz. 536), wynagrodzenie kuratora podwyższono do wartości połowy stawki wynagrodzenia należnego adwokatowi za postępowanie odwoławcze. Sąd nie znalazł podstaw by uwzględnić w całości wnioszek kuratora. Sąd Okręgowy przyznał bowiem kuratorowi wynagrodzenie w stawce podwyższonej do maksymalnej z uwagi na nakład pracy w toku postępowania pierwszoinstancyjnego. W apelacji (jakkolwiek zawierającej rozbudowaną argumentację) w istocie nie przedstawiono argumentów nowych oraz relewantnych dla obrony pozwanego, poprzestając w znacznym zakresie na powieleniu argumentów formułowanych już przed sądem Okręgowym. W sprawie odbyła się jedna rozprawa odwoławcza, na której kurator nie przedstawił nowych kwestii. Stanowisko powoda w toku postępowania odwoławczego także nie wymagało od kuratora podjęcia dodatkowego nakładu pracy w celu przedstawienia rzeczowej polemiki. Stąd też z uwagi na materię sprawy Sąd odwoławczy uznał, że zgodne z zasadami opisanym w §1 cytowanego rozporządzenia będzie podwyższenie wynagrodzenia kuratora do połowy stawki.

Leon Miroszewski Krzysztof Górski Dorota Gamrat- Kubeczak